

ÁROP-1.A.5-2013-2013-0028
„Komló Város Önkormányzat szervezetfejlesztése”

Közigazgatási hatósági feladatellátás felülvizsgálata

Szakértői tanulmány

Komló, 2014. február-június

Készítette: dr. Vikor László ©

TARTALOM

1.	Előzmények	3
2.	A közigazgatási hatósági feladatellátás általános bemutatása	5
3.	Módosult, és új hatáskörrel járó feladatok követelményei és azok teljesítése	7
3.1.	Építéshatóság	7
3.2.	Szociális ügyek	10
3.3.	Mánfai Kirendeltség működése	12
3.4.	Cím- és lakcímnnyilvántartással kapcsolatos feladatok	15
3.5.	Állatvédelmi hatósági jogkör, gyepmesteri telep, ebösszeírási követelmények	16
3.6.	Termőföldek forgalmával járó új jegyzői feladatok	19
3.7.	Anyakönyvvizetés	20
3.8.	Közösségi együttélés alapvető szabályainak megsértése, szankcionálása	21
3.9.	Társasházak törvényességi felügyelete	23
3.10.	Egyéb várható hatáskörök	24
3.11.	Hatékonyág javítását szolgáló további javaslatok	25
4.	Adóügyi hatáskör vizsgálata	29
4.1.	Ügyelosztás	29
4.2.	Humán erőforrás	30
4.3.	Technikai feltételek	31
4.4.	Hatékonyág javítását szolgáló javaslatok adóügyi (kiemelt) hatáskörben	32
5.	Ügyfélszolgálati tevékenység bevezetésének vizsgálata	37
6.	Vezetői összefoglaló	38

1. Előzmények

Az ÁROP I.A.2/A „Szolgáltató Hivatal Komlón” project 2011. februári lezárását követően számos olyan törvényi és kormányrendeleti szabályozásból eredő változás történt valamennyi polgármesteri hivatal hatósági működését érintően, amelyek eddigi gyakorlati megvalósulását, kihatásait és ezen információkból levonható következtetéseket szükségszerű rögzíteni a visszacsatolás érdekében. Ezek ismeretében megfontoltabb munkaszervezési döntések hozhatók az újabb központi jogszabályokban előírásra kerülő és a jegyző hatósági hatáskörét érintő, vagy az érintett köztisztviselők részéről felmerülő okok miatt.

A megyei kormányhivatalok és a települési jegyzők közé beékelődött a járási hivatalok¹rendszere, amellyel a Kormány alá tartozó államigazgatást kívánták közelebb hozni a lakossághoz. Ennek megfelelően 2013. január 1-jétől 175 járási- és 23 kerületi hivatal kezdte meg a munkáját², amely 30 évvel követte a korábbi járási rendszer megszüntetését³.Működésüket úgy szervezte a jogalkotó, hogy a jegyzőtől átvett kiemelt hatósági ügyek közül a legnagyobb helyi ügyfélforgalmat érintő okmányirodai, és az egyes szociális ügyeket kimondottan a járási vezető törzshivatalába integrálta, míg a többi, korábban jegyzői hatósági feladatok közé tartozó egyes építésügyi- és gyámhatósági feladatokat már a járási hivatal szakigazgatási szervei kapták, külön szakmai vezetés alá szervezve.

Fenti jogszabályváltozások nem hagytak kellő időt a szükséges előkészületek megszervezésére. A járási törvény részletesen taglalta az új hivatalok működéséhez szükséges ingatlanok, irodák, számítástechnikai eszközök és dolgozók átvételével kapcsolatos követelményeket, ugyanakkor 2012. december 17-ig nem lehetett érdemben egyeztetni az adott járási hivatalt érintő részletekről, hiszen ekkor nevezték ki a járási hivatalvezetőket. Így döntően a polgármesteri hivatalok hozzáállásának, és év végi plusz munkájának volt köszönhető, hogy 2013. január 2-án meg tudták kezdeni a tevékenységüket a járási hivatalok.

¹ A járások kialakításáról, valamint egyes ezzel összefüggő törvények módosításáról szóló 2012. évi XCIII. törvény és a kapcsolódó hatásköri jogszabályok által.

² A részletes szervezeti felépítésre és feladatokra vonatkozó szabályokat a 218/2012. (VIII.13.) Kormányrendelet tartalmazza.

³ A megszüntetés egyik fő indoka, a járási rendszer költségessége volt.

Ezt követően jelentkeztek a működésből eredő újabb egyeztetések a polgármesteri- és járási hivatalok között, amelyek szintén komoly nagyságrendű megoldandó feladatokat jelentettek. Komlón ebbe a körbe tartoztak például: a közös épületben történő működéssel kapcsolatos pénzügyi megállapodás részletei a költségek megosztásáról és viseléséről (a megállapodás végül 2013 májusában került aláírásra), a közös ügyfélfívó rendszer működtetése, a közös telefon- és szerverközpont technikai részletei, a személy- és vagyonőr együttes foglalkoztatása és a hivatali kapu használatát érintő átmeneti helyzet megoldása.

Ez idő alatt már javában folytak a 2013. évi költségvetés előkészítő munkái a Komlói Polgármesteri hivatalban, továbbá figyelmet kellett fordítani az új önkormányzati törvényből⁴eredő feladatokra (társulások jogi személlyé történő egységes átalakítása, a nevelési-, oktatási rendszer központi átalakításával kapcsolatos további munkák) is. Mindezekkel egyidejűleg gondoskodni kellett a közigazgatási hatósági ügyek folyamatos intézéséről, és a kapcsolódó munkaszervezési kérdések tisztázásáról. A Komlói Polgármesteri hivatal kapcsán is ki kellett várni, hogy a 2013. évi költségvetési törvényben lefinanszírozott 55,24 főhöz képest milyen létszámmal működhet tovább az apparátus. Figyelembe véve a képviselő-testület elé kerülő döntések folyamatos előkészítését és azok végrehajtását, az önkormányzati feladatellátás eddigi színvonalát és a várható további változásokat, továbbá az önkormányzati pályázatok benyújtását és lefolytatását, egyes városüzemeltetési tevékenységeket, a hatósági feladatellátást, és a költségvetésnek megfelelő gazdálkodás folytatását, 2013. február 21-én úgy döntött Komló Város Önkormányzat Képviselő-testülete⁵, hogy olyan csökkentéssel fogadja el a Polgármesteri Hivatal létszámát, amelyet kizárólag a Komlói Járási Hivatalba történő átcsoportosítás eredményezett. Ennek megfelelően 76,5 főben került megállapításra a Hivatal végleges létszáma, így a központilag pénzügyi értelemben elismert létszámhoz képest plusz 21,26 főt hagyott jóvá a Képviselő-testület a többi hasonló nagyságú városhoz hasonlóan⁶.

Időközben Mánfa Község Önkormányzata élt azzal az új önkormányzati törvényben rögzített lehetőségével, amely szerint határozatban kimondta azon szándékát, hogy hivatalát Komló Város Önkormányzatával együtt közös formában kívánja működtetni. A vonatkozó közös hivatalról szóló megállapodást 2013. március 7-én hagyta jóvá a komlói Képviselő-testület⁷,

⁴ Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény.

⁵ 18/2013. (II.21.) számú képviselő-testületi határozatban.

⁶ Szükségszerű döntés, mert a központi költségvetés igazságtalanul alacsony létszámot finanszíroz.

⁷ 38/2013. (III.7.) számú képviselő-testületi határozatban.

továbbá e napon került elfogadásra Komlói Közös Önkormányzat 2013. évről szóló költségvetése is. Látható, hogy egy igen feszített három hónap után komoly nagyságrendű önkormányzati és hivatali működést érintő kérdések tisztázására került sor. Ezek után lehetett érdemben megtenni az első lépéseket a Komlói Közös Önkormányzati Hivatal hatósági tevékenységét is magába foglaló munkaszervezési döntések meghozatala iránt.

E döntéseket közel egy év elteltével, komplex jelleggel, azaz szervezeti és hatósági eljárási oldalról is érdemes felülvizsgálni a későbbi hatékonyabb működés érdekében. A jelen szakértői tanulmány elkészítésének az idején is javában zajlottak az önkormányzati, hivatali és társulási költségvetések előkészületei, továbbá a 2014-ben három külön alkalommal tartandó választásokkal kapcsolatos előzetes eljárások is. Mindezeknek teljesen új törvényi követelményeknek kell megfelelniük, és nagymértékben lekötik a Komlói Közös Önkormányzati Hivatal vezetésének figyelmét. Az említett folyamatok mellett ugyanolyan mértékű felelősséggel jár a döntően jegyzői hatáskörbe telepített hatósági feladatok ellátása is, amely eddigi változásainak átfogó vizsgálatára vállalkozik jelen tanulmány, és amelynek tartalmára a későbbiekben támaszkodhat a hivatal vezetése is, a minél eredmény- és ügyfél-orientáltabb hatósági működés biztosítása érdekében.

2. A közigazgatási hatósági feladatellátás általános bemutatása

A Komlói Közös Önkormányzati Hivatal szervezetrendszerén belül két iroda foglalkozik közigazgatási hatósági eljárások lefolytatásával, és az ehhez kapcsolódó feladatokkal. A jegyzői, önkormányzati hatáskörbe tartozó szociális ügyek a szociális irodához tartoznak, ezen kívüli valamennyi hatósági jogkört a hatósági és adóiroda gyakorolja.

A járáások kialakítását követően a következő feladatok maradtak a szociális irodán: méltányossági közgyógyellátás, foglalkoztatást helyettesítő támogatás, rendszeres szociális segély, szociális kölcsön, önkormányzati segély, tűzifa támogatás, vízóra cseréhez vagy szemétszállítási díjhoz történő hozzájárulás, lakásfenntartási támogatás, rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény, óvodáztatási támogatás, hátrányos/halmozottan hátrányos helyzet megállapítása, adósságkezelés, szociális földprogram, szociális bolt, kapcsolódó bizottsági és képviselő-testületi előterjesztések, önkormányzati rendelettervezetek, folyamatos kapcsolattartás a Munkaügyi Központtal, a Városgondnoksággal, a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálattal és a Szociális Szolgáltató Központtal. Az iroda személyügyi

összetétele: 1 fő irodavezető, 5 fő ügyintéző, akik közül az egyik köztisztviselő az irodavezető helyettese, továbbá 2 fő ügykezelő és 1 fő adminisztrátor.

A hatósági és adóirodához a következő főbb feladatok tartoznak: a bevezetett helyi- és gépjármű adóztatás, más szervek követeléseinek adók módjára történő behajtása, építéshatóság (járási illetékességi területen), közterület-használat engedélyezése (polgármesteri hatáskör), korábbi – 2012. május 1-je előtti – szabálysértési eljárások folytatása, üzletek és telepek működésének engedélyezése, birtokvédelem, állatvédelmi hatósági jogkör, egyes környezetvédelmi és természetvédelmi hatáskörök, szálláshelyek-campingek engedélyezése, szakhatósági állásfoglalások, zenés-táncos rendezvények engedélyezése, hagyatéki leltár felvétele, termőföld-szerzésekkel és egyéb eljárásokkal kapcsolatos hirdetmények kifüggesztése, anyakönyvvezetői feladatok, önkormányzati lakáskiutalások előkészítése (pályáztatás, döntés előkészítés), önkormányzati lakáscélú támogatások pályáztatása és előkészítése, közterület-felügyelet, továbbá kapcsolódó képviselő-testületi és bizottsági döntések előkészítése és végrehajtása. Mindezen feladatok 1 fő irodavezetőhöz tartoznak⁸, amellyel szemben korábban (2011. év előtt) az adóiroda és a hatósági iroda külön vezetővel működött, az anyakönyvvezető az okmányirodához tartozott, míg a közterület-felügyelők az aljegyző irányítása alatt dolgoztak. A hatósági és adóiroda további létszáma: 14 fő⁹ ügyintéző, 2 fő ügykezelő, 1 fő adminisztrátor.

A 2013. évre leadott hatósági statisztika szerint 24.560 darab határozat és végzés született hivatali szinten, az ügyiratforgalom pedig 43484 ügyiratot jelentett, ezek mellett 10941 db elektronikus hatósági átutalási megbízás került kiadásra önkormányzati adóhatósági jogkörben. A szociális-, továbbá a hatósági és adóirodán is hétfői és szerdai napokon van ügyfélfogadás 8-16 óráig. Az építésügyi ügyintézők kedd és csütörtöki napokon tartják az előre kitűzött helyszíni szemléket, jellemzően fél-fél nap és hivatali gépjármű igénybevétele.

A közterület-felügyelők (2 fő) túlnyomórészt gyalogos járőrszolgálat teljesítéssel látják el feladataikat, hetente előre leegyeztetett módon kétszer fél nap erejéig vehetik igénybe a hivatali gépkocsit. Irodavezető keddi napokon tart részükre eligazítást, egyeztetést. Az anyakönyvvezetői feladatokat teljes munkaidőben egy fő látja el, továbbá a hagyatéki

⁸ Adóügyi és hatósági vonalon egy-egy fő ügyintéző koordinációs helyettesi feladatok ellátásával segíti az irodavezető munkáját.

⁹ Két fő közterület-felügyelővel együtt.

ügyintéző rendelkezik még anyakönyvvezetői szakvizsgával és gyakorlattal, aki a kollégájának távollétében, vagy előre leegyeztetett esetben végzi ez irányú feladatait. A hivatalon belül egy éve került kialakításra egy teljesen felújított anyakönyvi iroda az abból nyíló, megfelelő biztonságú irattároló helyiséggel, így e területen biztosított minden feltétel. E feladatellátás időbeli tervezhetőségénél gondot jelent, hogy a halotti anyakönyvezés céljából teljes munkaidőben érkezhetnek ügyfelek, amely jelenség megnehezíti a háttérmunka ellátását. Nem csak az anyakönyvi igazgatásnál tapasztalható, hogy az arra kijelölt napokon kívül érkeznek ügyfelek az ügyintézőkhöz, amely ügyfélbarát hivatali hozzáállásról tanúskodik ugyan, de a szakmai munka színvonala szempontjából nagyobb problémát jelent.

3. Módosult, és új hatáskörrel járó feladatok követelményei és azok teljesítése

A jegyzőtől a járási hivatalokhoz kerültek az okmányirodai-, a gyámhatósági- és az egyes szociális igazgatási¹⁰ hatósági feladatok. A korábban szintén jegyzői hatáskörben működő szabálysértési hatóság – 8 hónapos közvetlen kormányhivatali irányítást követően – szintén a járásnál kötött ki. Az említett hatáskörök teljes egészében a jegyző feladati voltak, ugyanakkor számos olyan maradt, amelyeket a járasok kialakításából adódóan, továbbá egyéb lényeges központi jogszabályváltozások miatt kell módosult keretek között ellátni. Ennek eddigi tapasztalatait részletezi jelen fejezet, ahol egyes esetekben már javaslatok is kerülnek megfogalmazásra.

3.1. Építéshatóság

2013. január 1-jétől új építéshatósági eljárásról szóló kormányrendelet lépett hatályba, amelyet további központi jogszabályváltozások kísértek¹¹. Ennek főbb eredményei, hogy az általános építéshatósági hatáskör továbbra is a jegyzőnél maradt azzal, hogy új, a területileg érintett járással azonos illetékességi területen kell eljárnia. A feladatot minimum 2 fő, teljes munkaidőben foglalkoztatott ügyintézővel kell ellátni. Fenti időponttól, hatósági- és ügyféli felhasználói oldalról is tesztüzem nélkül, központilag elérhetővé tették az új építésügyi elektronikus hatósági felületet (ÉTDR), amelyet kötelezően használnia kell valamennyi

¹⁰ Ápolási díj, alanyi és normatív közgyógyellátás, időskorúak járadéka, egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság.

¹¹ 312/2012. (XI. 8.) Korm. Rendelet az építésügyi és építésfelügyeleti hatósági eljárásokról és ellenőrzésekről, valamint az építésügyi hatósági szolgáltatásról; 343/2006. (XII. 23.) Korm. Rendelet az építésügyi és az építésfelügyeleti hatóságok kijelöléséről és működési feltételeiről (2013. január 1-jétől hatályos szabályozása)

érintett hatóságnak, (szakhatóságoknak), a tervezőknek és az építtetőknak is. Az ügyfelek igénybe vehetik az elsőfokú építéshatóságok segítségét a kérelmük, és annak valamennyi mellékletének a feltöltésére, ugyanakkor az építészeti-műszaki dokumentációt kizárólag elektronikusan, adathordozón vagy az ÉTDR-ben történő feltöltéssel nyújthatják be.

Az eljárásról szóló kormányrendelet új hatáskörként bevezette és konkretizálta építésügyekben a hatósági szolgáltatás tartalmát. Ennek keretén belül, a kérelem benyújtása előtt intézhet az ügyfél olyan, elsődlegesen eljárási természetű lényeges kérdéseket az építéshatósághoz, amelyekre a hatóság által adott válaszok (szakmai nyilatkozatok) már kötelező erővel bírnak a későbbi engedélyezési eljárás során. A feladatellátásra vonatkozóan a jogszabályváltozásokból elsődlegesen az a következtetés vonható le, hogy az építésfelügyelet jellegű hatáskörök elvonásával egyidejűleg az elsőfokú eljárások ügyfél-orientáltabb jellegét kívánta előmozdítani a jogalkotó. (Mindezt igazolják a rövidebbre vett eljárási határidők is.)

Hatósági feladatellátási oldalról vizsgálva mindez a következőket jelenti:

- Az építésügyi ügyintézőknek a kérelem benyújtása előtt az ügyfelekkel folytatott előzetes egyeztetésük során olyan színvonalon kell tájékoztatást adniuk akár az új illetékességi területüket érintő településrendezési, eljárási természetű vagy a tervdokumentációval összefüggő kérdésekre, amelyek kihatással bírnak a későbbi engedélyezési eljárásra,
- a jegyzőnek biztosítani kell minden olyan számítástechnikai (szkenneléssel, pdf formátumba történő átalakítással, ÉTDR-be való feltöltéssel összefüggő gyors eszközök és programok) és a helyszíni munkához szükséges eszközöket, valamint személyügyi feltételeket, amelyekkel ügyfélfogadási időben azonnal, illetve azon kívül határidőben eleget tudnak tenni az ügyintézők az e téren megnövekedett feladataiknak is, továbbá
- a feladatellátás folyamatossága érdekében kihagyhatatlan tényező a humán erőforrás tervezése.

Fentieket mérlegelve a következők szerint értékelhetőek a komló-i építésügyi feladatellátás adottságai:

Az illetékességi területhez tartozó településekkel naprakész a kapcsolat a rendezési terveket illetően. Építéshatósági oldalról megtörténtek azon visszacsatolások, amelyek adott település (pl.: Magyarhertelend) lemaradására utaltak, ugyanakkor a meglévő településrendezési eszközökkel rendelkező községek időben keresik meg véleményezés céljából a komlói építéshatóságot a tervezett változtatásokkal kapcsolatban. Megállapítható, hogy megfelelő háttéranyaggal rendelkezik az építéshatóság az ügyfelek tájékoztatása céljából, ugyanakkor komoly szakmai körültekintést kívánnak azon esetek, amelyek olyan településen terveznek építési tevékenységet, amely nem rendelkezik hatályos településrendezési eszközzel. E területen megtett minden szükséges lépést a komlói építéshatóság, de kénytelen az OTÉK¹² általános illeszkedési szabályait alkalmazva eljárni egyedi ügyekben.

A feladatellátás technikai feltételei még megfelelő színvonalúnak mondhatóak. Hatékonyan kihasználható a közös önkormányzati hivatal által biztosított belső hálózat, amelyen keresztül koordináltan működik a papíron beadott kérelmek átalakítása, átmeneti mappába helyezése, abból pedig az ÉTDR-be való feltöltése. A pdf/a formátumba, továbbá a pdf-ből word formátumba való átalakítás is szoftverekkel biztosított. A hatósági és adóirodán működő fénymásolók szkennelésre is alkalmasak, működésük gyorsabb egy átlagos szkennelőhöz képest, a soron következő fénymásoló cserénél szem előtt kell tartani e funkció meglétét A/3-as méretig. E rendszer megköveteli az ügykezelők ez irányú felkészültségét és munkáját. Az ÉTDR program külön felhasználói lehetőséget biztosít ügyfélszolgálatos szerepkörre, ahol a döntést megelőző és követő technikai folyamatok (pl.: fent említettek) zajlanak, de e munkakör ügyintézői besorolású személlyel való betöltése nem megoldható, továbbra is az építéshatósági ügyintézők, és az ügykezelők mindennapos együttműködésével valósul meg ezen új, hatáskör-módosítással kapcsolatos plusz adminisztrációs feladat. Fejlesztendőknek ítélik az ügyintézők az asztali számítógépük teljesítményét és gyorsaságát, nagyon sok idő telik el az egyes felületek betöltésével, adatmásolásokkal és a nyomtatásra történő felkészüléssel.

Építéshatósági jogkörben két fő ügyintéző dolgozik a Komlói Közös Önkormányzati Hivatal hatósági és adóirodáján. Egyikük¹³ 42 éve a hivatal építéshatósági ügyintézője. Kiemelkedő hely- és szakismerettel rendelkezik Komlóról, és az egész komlói járási illetékességgel érintett településekről. Több átfogó központi – eljárási és anyagi – jogszabály-módosítást

¹² 253/1997. (XII. 20.) Korm. Rendelet az országos településrendezési és építési követelményekről.

¹³ A személyiségi jogok megóvása érdekében név nélkül hivatkozok az egyes munkakörökben dolgozó köztisztviselőkre.

ültetett át a gyakorlatba, példaértékűen jár el a jelenleg futó ágazati változásokkor is. Tudására, ismereteire a hivatal más vezetői, ügyintézői és ügykezelői is folyamatosan számíthatnak, rendszeresen készít elő olyan döntéseket, amelyek nem építéshatósági jellegűek, továbbá a polgármester hatáskörébe utalt közterület-használat engedélyezésével kapcsolatos ügyeket is előkészíti és végrehajtja. Itt kiemelendő, hogy a Komlói Napok városi nagyrendezvény szervezésének egyik fő koordinátora. Legkésőbb egy év múlva nyugdíjba vonul.

A másik építéshatósági ügyintéző 2011. január 1-jétől dolgozik építéshatósági ügyintézőként, ezt megelőzően városüzemeltetési feladatokat látott el a hivatalban azzal, Hosszúhetényben már egyszer dolgozott építéshatósági ügyintézőként. Az eltelt három év alatt kellő rutint szerzett az egész komlói járási illetékességi területre, az ÉTDR rendszer működését is átlátja, munkájára hosszútávon lehet számítani.

Látható, hogy a vizsgált három kiemelt szempont közül a humán erőforrás tervezésénél találkozunk akut döntéshozatali kényszerrel. Figyelembe véve az építéshatósági statisztikát, az ügyek összetételét, az illetékességi terület nagyságát, a háttérszabályok (jellemzően a településrendezési tervek és építési szabályzatok) sokszínűségét és a nagyberuházások előfordulását, javaslom mielőbb egy olyan építéshatósági ügyintéző felvételét, aki a kellő magasépítési végzettségek birtokában az elkövetkezendő 6-8 hónap alatt olyan színvonalon betanul a kialakított rendszerbe, hogy az idősebb ügyintéző nyugdíjazását követően ismét biztosított lesz a folyamatos működés. E munkakörnél a megfelelő végzettség mellett követelményt jelent még a széleskörű helyismeret (kiemelten Komló területére), és az a minőség, amellyel határozottan a helyes irányba lehet terelni az építettest az egyeztetések során. Így rendkívül akut e személyzeti kérdés megoldása, mivel eddig nem sikerült az említett elvárásoknak megfelelő személyt találni. Másodlagosan azt a kérdést is napirendre kell tűzni, hogy a közterület-használat engedélyezése, vagy legalább az összetettebb ügyek előkészítése más hatáskörben dolgozó ügyintézőhöz kerüljön-e? (E kérdéskör a hatékonyság elemzésnél is felmerül a későbbiekben.)

3.2. Szociális ügyek

A hatósági feladatellátás bemutatásánál részleteztem, hogy mely hatósági feladatok maradtak és kerültek a jegyzői (esetenként önkormányzati) hatáskörbe, és melyek a járáshoz. Ha azok tartalmát, ügyfélkörét és a velük járó munkafolyamatokat arányosítjuk, akkor megállapítható,

hogy az összes szociális hatáskör közül a jegyzőnél maradt a munka 70 %-os aránya, míg a járási hivatalé 30 %-ra tehető. Ennek eredménye, hogy két azonos létszámú iroda dolgozik egymás mellett párhuzamosan olyan feladatokkal, amelyek korábban egy hatósághoz tartoztak. A közös önkormányzati hivatalhoz tartozó szociális iroda munkájára jellemző még, hogy a rendszeres ügyfélfogadás és határozathozatal mellett közre kell működniük a kapcsolódó önkormányzati rendeletek módosításában, bizottsági vagy polgármesteri döntések előkészítésében és végrehajtásában, önkormányzati pályázatok benyújtásában és az egyéb intézményekkel történő rendszeres egyeztetésekben is. A munkavégzés fizikai feltételei optimálisnak mondhatóak, újonnan kialakított és modern bútorokkal berendezett irodákban zajlik a működés, ahol az informatikai háttér is ideális. A kötelező, szociális törvényben előírt nyilvántartás vezetésére kiválasztott WINSZOC program megfelelően működik, a frissítéseivel és használatával kapcsolatban nem jár több gonddal az egyéb ágazatokban használt szoftverekhez képest. A kötelező központi nyilvántartási programok használata (pl.: FOKA¹⁴, PTR¹⁵) viszont rendszeresen kihívás elé állítja a felhasználókat. A humán feltételek is kifejezetten jónak mondhatóak, az irodavezetőn kívül két felsőfokú képzéssel rendelkező köztisztviselő dolgozik, akik közül az egyik az irodavezető helyettese, és több mint 10 éves szakmai gyakorlattal rendelkezik. A komlói ügyfélkör sajátosságaiból adódóan minden ügytípusban, és a kisvárosi átlaghoz képest magas ügyszámmal kell ellátni a jegyzői (önkormányzati) szociális hatósági feladatokat. Az aktív korúak tekintetében például valamennyi ügyfélnél figyelemmel kell kísérni külön-külön a rájuk irányadó nyugdíjkorhatárt, ennek függvényében kell dönten a rendszeres szociális segélyről, ezt követően pedig az időskorúak járadékának megállapítását kell kezdeményezni. Az ügyfelek folyamatos beidézésével¹⁶ kell kezdeményezni az FHT évenkénti, és a rendszeres szociális segély két évente történő felülvizsgálatát. A meghozott határozatok kiadmányozása – külön munkáltatói utasítás szerint – az ügyintézőknél történik. Az ügyintézők általános feladata, hogy minden soron következő munkafolyamat tekintetében az irodavezető által meghatározott kereteken belül előkészítsék és hozzák a szükséges hatósági döntéseket. E részfeladatok működését az irodavezető készíti elő. Az irodavezető gondoskodik az iratminták létrehozásáról, aktualizálásáról¹⁷, jogértelmezési kérdésekről, az adott munkafolyamat összetételéről és az érintett szervezetekkel történő együttműködésről is. Ezek eredményét

¹⁴ Foglalkoztatási és Közfoglalkoztatási Adatbázis.

¹⁵ Pénzügyi és Természeti ellátások nyilvántartási Rendszere.

¹⁶ Ahol szinte már nyomozói feladatokat jelent az ügyfelek mindenkor tartózkodási helyének a felkutatása.

¹⁷ A szociális ügyek kapcsán a komlói hivatalban létrehozott iratmintákat kell használni a mátfai kirendeltségen is, egyúttal Komlón nyomon tudják követni az informatikai rendszeren keresztül mátfai szociális hatósági jogkörben hozott döntéseket, és a nyilvántartás-vezetést is.

folyamatosan közli a helyettesével. *Megállapítható, hogy olyan nagyságrendű feladatrendszer alakított ki magának az irodavezető, amely az egész szociális iroda működésének az alapja.* Hozadéka, hogy az ügyintézőknek „csupán” a megvalósítással kell foglalkozniuk, és minden egyéb kérdésben az irodavezető lát el feladatokat.

Másik oldalról viszont az is kimondható, hogy olyan szintű feladatrendszer összpontosul az irodavezetőnél, amely speciális szakismereteket igényel, hosszú idő kell az elsajátításához, és amellyel összefüggésben folyamatosan követni kell a változásokat. Egyetértek azzal, hogy az egységes és hatékony gyakorlat, továbbá a folyamatos működés biztosítása érdekében le kell venni az ügyintézők válláról az előkészítéshez köthető problémákat és plusz munkákat, ugyanakkor a hosszútávú működést nem az szolgálja, hogy ezek a feladatok egy személynél koncentrálódnak.

Mindezek alapján javaslom, hogy a szociális iroda vezető-helyettesi rész munkakörrel rendelkező ügyintézője kezdjen el konkrét, előre leegyeztetett munkafolyamatokat önállóan végigvinni azok közül (pl.: önkormányzati rendeletmódosítás, képviselő-testületi vagy bizottsági döntés előkészítése, szociális földprogram, szociális bolt), amelyeket eddig kizárólag az irodavezető látott el. Az iroda mindenkori stabil működésének biztosítása érdekében indokoltnak látom, hogy e feladatokért mindvégig két személy feleljen azzal, hogy a helyettes mindezt a napi rutinfeladatai mellett végzi.

3.3. Mánfai Kirendeltség működése

A szakvélemény célkitűzéseinek megfelelően jelen alcímbe kizárólag a hatósági tevékenység oldaláról kerül vizsgálatra a mánfai kirendeltség működése, ahol jelenleg 2 fő foglalkozik az ide tartozó feladatokkal. Mindkét köztisztviselő középiskolai végzettséggel rendelkezik, munkájukat a kirendeltségen az egyéb jogviszonyokban foglalkoztatottak segítik. A közös önkormányzati hivatal létrehozását megelőző időszakra jellemző volt, hogy egy korábbi munkatárs nyugdíjazását és a körjegyzőségi működést követően lelassult, szétforgácsolódott és aktualizáltságát veszítette a hatósági nyilvántartás és feladatellátás, amely leginkább az önkormányzati adóztatásra igaz. A munkakörülmények átlagosnak mondhatóak, ahol egyes informatikai, számítástechnikai eszközök fejlesztésre szorulnak. Az ügyelosztás rendje a következők szerint alakult ki: **Igazgatási Ügyintéző:** szociális ügyek (ügyfelezés, határozathozatal), adatszolgáltatás MÁK felé, lakásfenntartási támogatás, eseti segélyek (polgármester hatáskörében), aktív korúak támogatása körében a foglalkoztatást helyettesítő

támogatás és rendszeres szociális segély, rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény, anyakönyvvezetői feladatok, hirdetések kezelése, szálláshelyek engedélyezése, választási eljárások előkészítése és lefolytatása, hagyatéki leltározással kapcsolatos eljárások, ügyfelezés szintjén üzletek és telepek engedélyezése, képviselő-testületi előterjesztések, határozatok és jegyzőkönyvek, egyes önkormányzati rendeletek, nemzetiségi önkormányzat működésével járó feladatok és a személyzeti ügyek. **Önkormányzati Ügyintéző:** 215 db bérbe adott kiskert nyilvántartása, számlázása és bérleti díjak beszedése, szociális étkeztetés (kérelmek, határozatok, napi jelentések), az önkormányzat-, a nemzetiségi önkormányzat- és a közmunkaprogram vonatkozásában pénztári feladatok, foglalkoztatási jogviszonyokkal kapcsolatos kifizetések, FHT-LF-RSZ kifizetése és visszaigénylések, egyéb utalások lebonyolítása, adó- és értékbizonyítványok elkészítése, önkormányzati adóztatásban ügyfelezés, közreműködés a költségvetési rendelet végrehajtásában, polgármestertől kapott önkormányzati feladatok végrehajtása. Az önkormányzati adóügyekben jelentkező ügyfelek száma minimális, egyre inkább a komlói hivatalt keresik meg a kérdéseikkel. Ennek oka, hogy 2013. év márciusában az egész márfai adóztatással kapcsolatos iratanyagot átvette a komlói hatósági és adóiroda, így a közös hivatal székhelyén zajlik az ügyintézés.

A bemutatott munkakörökről megállapítható, hogy az igazgatási ügyintéző munkaköre tartalmaz túlnyomórészt hatósági feladatokat, amelyeknek a döntéseit hajtja végre pénzügyi szempontból az önkormányzati ügyintéző, aki döntő hányadban így pénzügyes funkciókat tölt be a Kirendeltségen. Az interjúk során elhangzottak alapján az is tény, hogy érdemben nincs helyettesítés a két munkakör között. Az ügyintézők egybehangzóan megemlítették, hogy a háttérmunka ellátását hátráltatja a folyamatos ügyfélfogadás. Kis településen elvárja tőlük a polgármester, hogy teljes munkaidőben álljanak rendelkezésre az ügyfelek részére. Egy héten legalább egy napra lenne úgy szükségük, hogy az ügyfélszolgálati feladatoktól mentesen, kizárólag a háttérmunkára tudjanak összpontosítani. Ezen felül az is nehezíti a munkájukat, hogy tulajdoni lapért mindig a komlói hivatalhoz kell fordulniuk, továbbá felhatalmazást szeretnének kérni egyes kimenő anyagok kiadmányozására. Pozitívként emelték ki, hogy folyamatosan fordulhatnak segítségért a komlói kollégákhoz.

Fentiek alapján megállapítható, hogy a hatósági feladatellátás és a képviselő-testület működésének oldaláról nincs egyensúlyban a két munkakör, amelynek ténye több szempontból kockázatot hordoz magában. A hatósági feladatok közül az igazgatási ügyintézőnél a szociális hatáskörök jelentkezik a legnagyobb ügyszámban. **Ebből az**

összefüggésből is elkerülhetetlen, hogy a Mánfai Kirendeltségen dolgozó másik köztisztviselő betanuljon legalább a szociális hatósági ügyek intézésébe. Ennek megfelelően javasolom átdolgozni a munkaköri leírásokat, továbbá szabályozni úgy a kiadmányozás rendjét, hogy a komlói hivatal szociális irodavezetője által meghatározott hatósági döntések körében, továbbá az adó- és értékbizonyítványok, hagyatéki leltárak, hirdetmények záradékolása, nem hatósági döntés jellegű megkeresések és kísérőlevelek kapcsán a Kirendeltségen dolgozók kapjanak kiadmányozási jogot ¹⁸. A fel nem sorolt ügyek tekintetében hatósági irat csak a komlói hivatalban kerülhet kiadmányozásra. Kezdeményezem továbbá, hogy a Mánfai Kirendeltségen az egyik számítógépre telepítsék a Takarnet rendszert, amellyel összefüggésben egyeztessen a Kirendeltség a Földhivatallal a vonatkozó technikai és jogi előírások betartásáról. Javasolom, hogy a háttérmunka biztosítása érdekében péntekenként kizárólag csak a halotti anyakönyvezés ügyében legyen ügyfélfogadás a Mánfai Kirendeltségen.

A fentiekben említett munkaköri leírások aktualizálásából következik a féléves teljesítményértékelések folyamatának a vizsgálata is. Az igazgatási ügyintéző kapcsán a szociális iroda vezetője határozza meg a vonatkozó követelményrendszert, míg az önkormányzati ügyintéző esetében a hatósági és adóiroda vezetője. Az utóbbi munkakör összetételéből nem vezethető le, hogy miért a hatósági és adóiroda vezetője gyakorolja ezen átruházott munkáltatói hatáskört. *Javasolom a hivatal vezetésének, hogy a Pénzügyi, Költségvetési és Vagyongazdálkodási Iroda vezetője gyakorolja e tevékenységet az önkormányzati ügyintézővel kapcsolatban, hiszen az adó- és értékbizonyítványok kiállításán, és az önkormányzati adóügyekben megjelenő (minimális számú) ügyfelek tájékoztatásán kívül nem lát el jelenleg hatósági feladatot az érintett köztisztviselő.*

Az építéshatósági tevékenységhez tartozó illetékességi terület változása azt eredményezte, hogy a komlói járás területén a körzetközponti település jegyzője jár el olyan településeken is, ahol mindez körjegyzőségi formában működött korábban. Ennek következménye, hogy az előzményiratok egy része még mindig Magyarhertelenden és Magyarorszáken található. *Meghallgatva az építéshatósági ügyintézők erről alkotott véleményét, javasolom, hogy a Mánfa, Magyarhertelend és Magyarorszék községekhez tartozó építéshatósági iratok*

¹⁸ Anyakönyvvezetői ügyek tekintetében nem kell átadni a kiadmányozási jogot, azzal az anyakönyvvezető rendelkezik.

kerüljenek a Mánfai Kirendeltségre, ahol egy külön kialakított irattári helyiségben településenként kerüljenek tárolásra.

3.4. Cím- és lakcímnnyilvántartással kapcsolatos feladatok

Az okmányirodák járási hivatalhoz történő csatolásával lényegesen leszűkültek a jegyző ide tartozó hatáskörei. A vonatkozó jogszabályokban¹⁹több helyen találkozhatunk „vagylagos” hatáskör-telepítéssel, ahol adott hatáskör kapcsán mellérendelt viszonyban egyszerre nevesíti a jegyzőt és a járási hivatalt a jogszabály. A komlói járási- és közös önkormányzati hivatal esetében a következő ügyekben lát el feladatot a jegyző: címnnyilvántartás, címmegállapítás, eredménytelenül kézbesített új lakcímkártyák személyes átadása, adatszolgáltatás önkormányzati feladatellátáshoz és adatellenőrzések. E módosult hatáskörben igen optimálisnak mondhatóak a technikai és személyi feltételek, hiszen a – a munkaköri leírásaik szerint e feladatokkal foglalkozó - anyakönyvvezető és hagyatéki ügyintéző korábban az okmányirodai munkakörükben napi szinten vezette az érintett nyilvántartásokat, és folytatólagos felhasználói jogosultsággal használják a mai napig is az ASZA rendszeren futó nyilvántartásokat.

Az új önkormányzati törvény 2013. január 1-jétől hatályos módosításával²⁰az érintett települési önkormányzatoknak meg kellett változtatniuk az önkényuralmi rendszerhez köthető utcanéveket. Az új utcanévekkel érintett lakcímkártyákat el kellett készítenie a helyi járási hivatal okmányirodájának, amelyek kézbesítését megkísérelték először postai úton, majd személyesen is. Az eredménytelenül kézbesített lakcímkártyákat továbbították a jegyzőnek személyes átadás céljából²¹. Ettől a ponttól kezdve nem rendelkezik egyértelműen a hivatkozott kormányrendelet a jegyző feladatait illetően²², akinek meg kellene kísérelnie valahogy felvenni a kapcsolatot az ügyféllel a járási hivatal által már megkísérelt kézbesítési formák keretein kívül. Ez eset is igazolja, hogy a központi szabályozás bizonyos esetekben nem tisztázta egyértelműen a járási és a jegyzői hatásköröket egyértelműen, ahol jelen eljárásban végső soron az ügyfél sem fogja érteni a kormányhivatal helyi szinten megerősített

¹⁹ 1992. évi LXVI. törvény a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról, és annak végrehajtására kiadott 146/1993. (X. 26.) kormányrendelet.

²⁰ Az egyes törvényeknek a XX. századi önkényuralmi rendszerekhez köthető elnevezések tilalmával összefüggő módosításáról szóló 2012. évi CLXVII. törvény által.

²¹ A polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló 1992. évi LXVI. törvény végrehajtásával kapcsolatos 146/1993. (X. 26.) kormányrendelet 19/A.§ (2)-(4) bekezdései alapján.

²² Mivel külön kezeli a kézbesítés és a személyes átadás fogalmát, ahol utóbbi tartalmát nem fejti ki.

szervezetének lényegét, hiszen az át nem vett lakcímkártyáját a járási okmányirodán fogja keresni, ahol a szükséges várakozási idő után közlik vele, hogy azt a jegyzőtől veheti át.

A jegyzői lakcímkártya átadást követően pedig közlik az ügyféllel, hogy a járási hivatalvezető kérése alapján a régi okmányát adja le a járási okmányirodában. E folyamatból látszik, hogy ott, ahol a járási- és a jegyzői székhely azonos, nincs értelme átadni a járási hivataltól a lakcímkártyákat a jegyzőnek személyes átadás céljából. ***E területen javasolom, hogy a jegyző által személyes átadás céljából átvett lakcímkártyák ügyfélhez történő továbbítása érdekében a hatósági és adóiroda keresse meg az érintett társasházak közös képviselőit a személyes átadás elősegítése céljából, továbbá ennek lehetősége kerüljön hirdetményben közzétételre a társasházi hirdetőtáblán. Az így kialakított eljárásrendről készüljön jegyzői utasítás, amely tájékoztatás céljából kerüljön megküldésre a Kormányhivatal részére abból a célból, hogy az ügyfelek érdekeinek előmozdítása érdekében hogyan jár el a jegyző azon esetben, amelyről nem rendelkezik teljeskörűen a kormányrendelet. A jelen alponthan vizsgált, megváltozott hatásköri feladatellátást illetően nincs olyan akut tényező, amely rövidtávú vezetői beavatkozást igényel.***

3.5. Állatvédelmi hatósági jogkör, gyepmesteri telep, ebösszeírási követelmények

A jegyző állatvédelmi hatósági jogkörének elsőszámú nehézsége a rendkívül szétagolt központi szabályozás, amelyet kivételesen nem lábjegyzet szintjén ismertettek annak bemutatására, hogy mekkora terjedelmű ismeretanyaggal kell rendelkeznie annak az ügyintézőnek, akinek e feladatok képezik a munkakörének részét. Alkalmazandó főbb jogszabályok: az állatok védelméről és kíméletéről szóló 1998. évi XXVIII. törvény, a kedvtelésből tartott állatok tartásáról és forgalmazásáról szóló 41/2010. (II.26.) kormányrendelet, a mezőgazdasági haszonállatok tartásának állatvédelmi szabályairól szóló 32/1999. (III.31.) FVM rendelet, az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. törvény, a veszélyes állatokról és tartásuk engedélyezésének részletes szabályairól szóló 8/1999. (VIII.13.) KÖM-FVM-NKÖM-BM együttes rendelet, az állatvédelmi hatóság kijelöléséről szóló 334/2006. (XII.23.) kormányrendelet (a továbbiakban: hatásköri rendelet I.), az állatvédelmi bírságról szóló 244/1998. (XII.31.) kormányrendelet, a veszettség elleni védekezés részletes szabályairól szóló 164/2008. (XII.20.) FVM rendelet, a települési önkormányzat jegyzőjének az állatok védelmével, valamint az állatok nyilvántartásával kapcsolatos egyes feladat- és hatásköreiből szóló 245/1998. (XII.31.) kormányrendelet (a továbbiakban: hatásköri rendelet II.), az állat-egészségügyi Szabályzat kiadásáról szóló

41/1997. (V.28.) FM rendelet, a méhészettről szóló 15/1969. (XI.6.) MÉM rendelet, az állattenyésztésről szóló 1993. évi CXIV. törvény, az Alkotmánybíróság döntései közül pedig a 146/2011. (XII.2.) AB határozatot kell megemlíteni.

Látható, hogy komoly nagyságrendű háttértudással kell rendelkeznie annak az ügyintézőnek, aki állattartási-állatvédelmi hatósági feladatokkal foglalkozik. További nehézsége, hogy az ide tartozó ügyek változó intenzitással merülnek fel, minden ügy „újra betanulást” igényel, mivel egy munkakört nem tölthet ki ez a hatósági jogkör, továbbá az ide sorolható panaszok számos ponton átfedésben vannak a jegyzői birtokvédelmet kérő beadványokkal, így erről az oldalról is le kell tudni határolni a tényállásokat.

Az állatvédelmi törvény általánosan az állatvédelmi hatóságot nevesíti az egyes feladatok végrehajtásánál, amelyet a hatásköri kormányrendeletek konkretizálnak ügytípusonként, hogy melyik szervnek kell eljárnia. E területen is kimutatható, hogy a járási hivataloknak feladatot kívántak telepíteni központilag, de a hatásköri rendelet II.-ben mindez összemosódva jelentkezik a jegyző hatásköreivel²³. A hatásköri rendelet II.-ben négy rendelkezés²⁴ kezdődik a következő fordulattal: „A jegyző, illetve a járási hivatal...”. A jogszabályszerkesztésről szóló IRM rendelet az „illetőleg” kifejezés használatát tiltja a normaszövegekben²⁵, ennek ellenére az „illetve” szó sem igazít el jobban. Feltételezhetően mellérendelt viszonyban áll egymással a két hatóság, csupán az dönti el az eljárási kérdést, hogy melyik hatósághoz érkezett a megkeresés. A hatásköri rendelet II.-ben további jogértelmezési probléma is felmerül, ahol 2014. március 25-ig a 2. § általánosan arra vonatkozott, hogy a két hatóság építési munkára kötelezheti az állattartót, ha az állat biztonságos elhelyezése vagy szökésének megakadályozása ezt indokolta. Az említett időpont után hatályos szöveg mindezt már csak az állatotthon létesítésének eljárása során biztosítja a jegyző és a járási hivatal számára. A hatásköri rendelet I. 2. § (5) bekezdése viszont csak a járási hivatalok hatáskörébe rendeli az állatotthonok létesítésének az engedélyezését, így érthetetlen, hogy a hatásköri rendelet II. miért nevesíti e téren a jegyzőt. A legjobb megoldás az lenne, ha a jogalkotó egy jogszabályban rögzítené valamennyi hatásköri kérdést. ***Az ügyek jellegére tekintettel javasolom először a Ket. hatósági ellenőrzésre vonatkozó rendelkezésinek alkalmazását (a tényállás teljes körű megállapításának érdekében), és ennek eredményének függvényében***

²³ Már eleve a jogszabály címe is arra utal, hogy kizárólag a jegyző állatvédelmi hatásköreit rendezi a jogszabály, amelyben a járási hivatal is helyet kapott.

²⁴ 2. §, 3. §, 4. § (1), 4. § (2).

²⁵ Ennek ellenére számos új jogszabály tartalmaz ilyen kifejezést.

kell mérlegelni a döntésre (bírságolás, kötelezés, stb.) irányuló hatósági eljárás megindítását. Az e feladatkörrel érintett ügyintézővel pedig rendszeres konzultációra kell sort keríteni, legalább a jogszabályváltozások okán.

Módosult hatósági és önkormányzati feladatot jelent az új gyepmesteri telep működtetése. Hosszú idő után végre elmondható, hogy működési engedéllyel rendelkező, a mai követelményeknek megfelelő hatósági telepet sikerült indítani 2014. év áprilisában kistérségi összefogással, amelynek működését a társult települések közösen finanszírozzák, és az ide tartozó településekről hozhat be kutyát a gyepmester. *Az új telep működtetésének elején javaslom tisztázni a gyepmesterrel a jogszabályi kereteket, szem előtt tartva a helyi állatvédő szervezetek közreműködési igényét is. Az állatvédelmi törvény 48/A. § (3)-(4) bekezdéseinek alkalmazása szempontjából – eljárási és feladatellátási oldalról - javaslom az itt szereplő esetekhez egyaránt használható ebnyilvántartó lap bevezetését, az állatvédőkkel szerződésben rögzíteni a közreműködésük kereteit, és hatósági oldalról egy általános érvényű utasításban gondoskodni az egységes joggyakorlatról, továbbá rögzíteni a bizonylatolási rendjét annak a folyamatnak, amikor az eb gazdája megtéríti a kiszállási és tartási költségeket. A tartási költségek normalizálása érdekében tegyen javaslatot a gyepmester a kutyák etetésének módjára.* Félévente pedig legalább szóban számoljon be a gyepmester a működtetési tapasztalatairól a Városgondnokság és a Hivatal vezetőjének.

A háromévente kötelezően tartandó települési **ebösszeírás követelményét** az állatvédelmi törvény rögzíti. Annak ellenére, hogy a hatáskört a települési önkormányzatokhoz rendeli, nyilvánvaló, hogy a jegyzőnek kell a megvalósítást koordinálnia. (Található még egyéb olyan hatáskör, amelynek nem a jegyző a címzettje, de a megvalósításáért mégis felel. E hatásköröket célszerű a szervezeti és működési szabályzatban a jegyzőnek átadni az új önkormányzati törvény alapján. Az ide tartozó javaslatot a 3.11. alpont tartalmazza.) E követelmény egyértelműen új hatáskör, hiszen hatósági nyilvántartás céljából adatgyűjtésre kerül sor, ahol az ügyfelet, mint állattartót több kötelezettség terheli, amelyek bírság útján is előmozdíthatóak. Végrehajtási rendeletre nem tartalmaz felhatalmazást a törvény, így az ebösszeírás módszere sem derül ki a törvényből, ennél fogva a jegyzőkre hárul annak meghatározása. Figyelve országosan az eddig kialakult gyakorlatot, megállapítható, hogy több településen az önbevallásos megoldást választották, ahol egy ebösszeíró lapon kell adatot szolgáltatnia az ebtartónak, azzal a felhívással, ha ennek nem tesz eleget, akkor állatvédelmi bírság kiszabására is sor kerülhet. Az ebtartók oldaláról vizsgálva, ez a kötelezettség nem

jelent hátrányt azok számára, akik rendszeresen oltatják a kutyáikat, és ellátták az ebet chippel, így megfontolandó, hogy e körnek egyáltalán kelljen-e önbevallást tennie, hiszen a jegyző ezt az adatkört lekérheti az országos nyilvántartásból. Ugyanakkor az sem lehet járható út, ha azok számára írják elő e bejelentési kötelezettséget, akik nem oltatták vagy chippeltették kutyáikat, hiszen az ebtartók annyira már tájékozottak, hogy e mulasztások szankcióval járnak, és erre pont nekik kellene felhívni a hatóság figyelmét.

Így módszertanilag általános felhívást javasolok megtenni az ebtartók felé azzal, hogy a külterületeken teljeskörűen, míg belterületen véletlenszerűen fogják ellenőrizni a közterület-felügyelők és a gyepmester az ebösszeírási felhívásban foglalt- és az egyes állattartói kötelezettségek teljesítését. A mátfai illetékességi területen ez évben nem jelentkezik ez a feladat, mivel 2012-ben eleget tettek enne a háromévente elvégzendő feladatnak.

3.6. Termőföldek forgalmával járó új jegyzői feladatok

A mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII. törvénnyel párhuzamosan, több időpontban hatályba lépett a termőföldek adásvételekor vagy haszonbérbe adásakor a jegyző új feladatairól szóló 474/2013. (XII.12.) Kormányrendelet. A korábbi szabályozáshoz képest jóval összetettebb feladatokkal találkozunk mind az ügyféli-ügyvédi, mind a hatósági oldalon. Minisztérium által rendszeresített nyomtatványon lehet csak bejelenteni a szerződéskötést, ahol az egyik példány biztonsági okiraton készülhet, 60 napos hirdetményi közlési idő alatt tehetnek jognyilatkozatot az érintettek (adásvétel esetén), ahol szintén plusz ellenőrzési feladatokat kap a jegyző, ezt követően pedig meghatározott rendben tájékoztatni kell a mezőgazdasági igazgatási szervet is. Látható, hogy egy jogviszony szabályos létrejöttében kiemelt szerepet játszik a jegyzői hatáskörben eljáró ügyintéző, akinek a hozzá benyújtott szerződést is alaposan át kell tanulmányoznia formai és tartalmi szempontból egyaránt, *így javasolt jogász végzettségű ügyintéző bevonása ezen eljárások lefolytatásába. Ennek megfelelően jelenleg az üzletek-telepek engedélyezésével foglalkozó, jogász végzettséggel rendelkező dolgozó látja el ezt az új feladatot.* A technikai feltételek nem kívánnak többeltháttérrel az egyéb ügyekhez képest, a hirdetmények szabályos kifüggesztése érdekében egyedül a rendelkezésre álló hirdetményi felületet kell növelni, hogy a megnövekedett 60 napos kifüggesztési határidő tartható legyen. *Itt javasolt újabb zárható hirdetővitrinek beszerzése és kihelyezése a hivatalban.* Jogértelmezési és gyakorlati problémát jelent még, hogy a vonatkozó jogszabályok pontosan rögzítik, hogy hány példány

eredetei szerződést kell leadni, amelyek közül az egyiket kell hirdetményként kezelni, a szükséges adatok letakarását követően. Ugyanakkor az is követelmény, hogy közös önkormányzati hivatal esetében a többi önkormányzat hirdetőtábláján is ki kell függeszteni a szerződéseket, de csak egy eredeti példány használható fel erre a célra. ***Így javasolom fénymásolt példányok kifüggesztését azon hirdetőtáblákra, amelyek önkormányzata területileg nem érintett adott termőföldnél.***

3.7. Anyakönyvvezetés

2013. július 1-jétől fokozatosan lépnek hatályba az elektronikus anyakönyv bevezetéséről szóló törvény²⁶ egyes rendelkezései. Alapjaiban változtatja meg e nyilvántartási rendszert, hiszen elsődlegesen nem az anyakönyvi események kerülnek a központba, hanem a személyek, és azok családi kapcsolatai.

Mindezt úgy kívánja biztosítani a törvény, hogy 2014. július 1-jétől²⁷ az egyes anyakönyvi események kapcsán az érintett(ek) vonatkozó anyakönyvi adatait is fel kell rögzíteni az elektronikus nyilvántartásba, így felmenő rendszerben, fokozatosan történnek utólag elektronikus adatrögzítések. Ezzel tulajdonképpen az országos illetékességre vonatkozó bevezető intézkedéseket is megteszik, amely logikus következménye az ilyen típusú nyilvántartásnak.

A halotti anyakönyvvezést követő hagyatéki leltározás, mint jegyzői hatáskör mutatja jelenleg a kizárólag anyakönyvi eseményekre koncentráló rendszer gyengeségét. Első hallásra egyszerűnek tűnhet egy elhunyt személy valamennyi örökösének felkutatása. Ugyanakkor előállhat olyan eset is, amikor az elhalt férfinak vérszerinti gyermeke él valahol, de erről érdemben nem tudnak nyilatkozni a feleség gyermekei sem. Nincsenek még pontosan hozzárendelve adott személy teljes adatrendszeréhez a hozzá köthető – esetünkben – születési anyakönyvi események. Érzékelhető, hogy ezért fontos teljeskörűen a családi kapcsolatokra is figyelni, hiszen a születési anyakönyvi kivonaton például csak az apa neve szerepel, amely nem elég adat ahhoz, hogy például a hagyatéki leltározást folytató ügyintéző eredményes munkát tudjon végezni.

²⁶ Az egyes törvényeknek az elektronikus anyakönyv kialakításával összefüggésben szükséges módosításáról szóló 2013. évi LXXVI. törvény.

²⁷ Amikor **várhatóan** hatályba lép az új anyakönyvi eljárásról szóló 2010. évi I. törvény.

Jogosan merül fel a kérdés, hogy miként kerül az elektronikus rendszerbe a 2014. július 1-je előtti hatalmas adatmennyiség? Erre még nincs pontos válasz, ugyanakkor komoly felkészítést kell tartani az anyakönyvvezetők részére az idej, felmenő rendszerben bekövetkező feladatokról. E téren eddig érdemben nem érkezett megkeresés a Komlói Közös Önkormányzati Hivatalhoz, várhatóan a nyár elején lehet rá számítani. Ebből adódóan az anyakönyvvezetői munkakörben dolgozók rutinjára kell számítani döntő részben.

A központi elektronikus anyakönyvi nyilvántartás lényegét az informatikai fejlesztés jelenti, amely kormányzati beruházás által valósul meg, ennek működési kockázata nem a jegyzőre hárul, ugyanakkor az általa vezetett hivatalnál csapódik le annak a következménye, ha nem funkcionál megfelelően az új rendszer (ahogy volt már rá példa a választási rendszer esetében). *Humán erőforrás szempontjából kellő végzettséggel és tapasztalattal dolgozók végzik e munkát Komlón és Mánfán egyaránt, így a változásokkal összefüggésben rendszeres vezetői konzultáció javasolt, szem előtt tartva, hogy júliustól felgyorsulnak az októberi önkormányzati választásokkal kapcsolatos előkészítő feladatok, ahol kiemelt feladataik lesznek az anyakönyvvezetői munkakörben foglalkoztatottaknak. E két akut tényező már folyamatosan naprakésszé tett feladat- és időbeosztást jelent, továbbá a nyári szabadságok kiadását ennek megfelelően kell programozni.*

3.8. Községi együttélés alapvető szabályainak megsértése, szankcionálása

Az új önkormányzati törvény ide tartozó korábbi rendelkezéseit 2012. november 14-én semmisítette meg az Alkotmánybíróság²⁸, mivel azok többek között a jogbiztonság alkotmányos követelményébe ütköztek, a nem kellően körülírt és meghatározott önkormányzati rendeletalkotási felhatalmazás miatt. Más elnevezéssel 2013. január 1-től hatályba lépett a községi együttélés alapvető szabályainak megállapítására és azok megsértésére a települési önkormányzatoknak adott, ismételt rendeletalkotási felhatalmazás. Elnevezésében annyiban különbözik az előzőtől, hogy tartalmában nem lehet összetéveszteni a garázdasággal, mint szabálysértési tényállással, de továbbra is olyan szabad tényállás-megállapítási jogkört jelent, ahol csupán a szabálysértési törvényben és büntető törvénykönyvben nevesített tényállások megismétlése kizárt, de igen széles a skála. Megítélésem szerint számos olyan önkormányzatok által bevezetett tényállás született és születik, amelyek átfedést jelentenek egyes szabálysértési rendelkezésekkel (hétfégi fűnyírás,

²⁸ 38/2012. (XI.14.) AB Határozatban mondták ki a kirívóan közösségellenes magatartások megállapítására és szankcionálására törvényben települési önkormányzatoknak adott jogalkotási felhatalmazás alkotmányellenességét.

flexelés szemben a csendháborítással), így továbbra is fennáll az Alkotmánybíróság által már hivatkozott lehatárolás hiánya. Erre ráerősít annak a ténye, amelyet több önkormányzat elé benyújtott rendelettervezet indokolásában is olvasni lehet, hogy ugyanazok a helyi szabályok kerültek elfogadásra, mint amelyeket kirívóan közösségellenesként fogadott el korábban a képviselő-testület. Gyengíti a rendeletalkotás létjogosultságát annak a ténye is, hogy újra dönteni fog az Alkotmánybíróság a hatályos törvényi szabályozásról, ahol a kérdéssel foglalkozó szakemberek egybehangzó véleménye szerint várhatóan újra megsemmisítik az általam is vitatott rendelkezéseket.

A jogi háttértől függetlenül a helyi lakosság köréből többször fogalmazódott meg igény²⁹ hasonló helyi szabályok bevezetésére, például a mozgóárusok hétvégi zajkibocsátását illetően. Csak ennél a példánál maradva utalnék vissza a jogszabályi háttér rendezetlenségére, mert a kereskedelmi törvény lehetővé teszi a mozgóárusok számára, hogy figyelemfelkeltés céljából zajt bocsásson ki, amely nem lehet veszélyes mértékű. Kérdés, hogy lehet-e közösségi együttélést sértőnek minősíteni olyan esetet, amelyet törvény megenged, és ennek keretei között mégis felkelti az éjszakai műszak után pihenni vágyó állampolgárt a fagyaltárus zenéje.³⁰ A magasabb szintű jogszabályok által megengedett tevékenységek esetében nyilván nem lehet ilyen tartalmú helyi jogszabályt alkotni.

Szintén indokolt problémát jelent, hogy a köztisztasági szabálysértési tényállás alá nem lehet vonni azt az esetet, amikor a lépcsőházban vagy a liftben piszkít a kutya, amelynek eltakarításáról nem gondoskodik az állattartó. Ez minden körülmények között indokoltan zavaró tényezőt jelent, és jogos igény mutatkozik a szankcionálására. E körben nincs akadálya önkormányzati rendeletalkotásnak, de rendeltetésszerűen úgy oldódna meg a probléma, ha a szabálysértési törvényt módosítanák ennek megfelelően.

A jogi háttér és a helyi igények vizsgálatán túl eljárási oldalról is mérlegelni kell, hogy milyen tényállások kerüljenek ilyen önkormányzati rendelet tervezetébe, mivel olyan cselekményeket érdemes ilyen körben büntetni rendelni, amelyek egyértelműen bizonyíthatóak, helyszínen is könnyen megítélhetőek, magyarul nem csak papíron léteznek, hanem elő is fordulnak, számon is kérhetőek.

²⁹ Legutóbb a 2014. február 20-án tartott közmeghallgatáson.

³⁰ Óbuda esetében önkormányzati rendeletben kimondták, hogy a közterületen tilos járművet rendeltetésétől eltérően árusítás céljára használni, gyakorlatilag megtiltották a törvényben megengedett mozgóárusítási tevékenységet.

Mindezeket mérlegelve javaslom egy olyan önkormányzati rendelettervezet megalkotását, amelyben az utóbbi szempontok megfontolt mérlegelése után kapnak helyet egyes tényállások, és amelyek társadalmi egyeztetése érdemben lezárult.

Először képviselő-testületi koncepcióhatározat szülessen, majd ennek megfelelő jogszabálytervezet, amelyet véleményezett a Rendőrkapitányság, a Polgárőrség, továbbá minden olyan szervezet és személy, aki a felhívás után állást kíván foglalni. Az egyes tényállások megállapításánál kiemelt szempont legyen, hogy azok életszerűek, és a gyakorlatban bizonyíthatóak legyenek. Kizárólag olyan élethelyzetekre reagáljon a helyi jogszabály, amelyek számonkérhetőek, és eljárásjogilag sem hordoznak kockázatokat.

3.9. Társasházak törvényességi felügyelete

A társasházakról szóló törvény először 2010. január 1-je és 2010. június 16-a közötti időszakban szabályozta a társasházak törvényességi felügyeletét, amely rövid időszak alatt az Ügyészség rendelkezett ezzel a hatáskörrel. 2014. február 1-jétől létezik újra törvényességi felügyeletre vonatkozó rendelkezés³¹, amely a jegyző hatáskörébe utalja ezt a feladatot. Lényeges kérdés a törvényességi felügyeleti jogkör terjedelme. A törvény szerint nem terjed ki olyan tényállásokra, ahol bírósági- vagy hatósági eljárásnak van helye. Ezen túlmenően három vizsgálható esetkörre bontható a törvényességi felügyeleti ellenőrzés lehetősége, annak megfelelően, hogy a társasház:

- a) alapító okirata, szervezeti-működési szabályzata és azok módosítása megfelel-e a jogszabályoknak,*
- b) működése, közgyűlési határozata megfelel-e a jogszabályoknak, az alapító okiratnak és szervezeti-működési szabályzatnak, és*
- c) a működése megfelel-e a közgyűlési határozatokban foglaltaknak.*

Mindez leegyszerűsítve azt jelenti, hogy a jegyző vizsgálhatja az alapidokumentumok jogszabályoknak való megfelelését, a működés és a közgyűlési határozatok jogszabályoknak és az alapidokumentumoknak való megfelelését, végül pedig azt, hogy a működés a saját határozatoknak megfelelően zajlott-e.

Az ellenőrzés megvalósulhat iratok bekérésével vagy helyszíni ellenőrzéssel is, mindkét esetben köteles együttműködni a közös képviselőnek az ellenőrzést végző személlyel. Az eljárás hivatalból indul, nem a lakosok beadványai alapján. Eljárási szempontból jogszabályként a polgári perrendtartásról szóló törvény alkalmazandó, ha a jegyző felhívására

³¹ Társasházakról szóló 2003. évi CXXXIII. törvény 27/A.§.

és az abban foglalt határidő ellenére nem módosítják a szükséges alapidokumentumot vagy határozatot, úgyszintén, ha nem állítják helyre a törvényes működést, mivel ez esetekben keresetet kell benyújtani az illetékes járásbíróságnál a társasházzal vagy a közös képviselővel szemben.

Minden előzmény és más hatóságnál kialakult gyakorlat nélkül e feladat is a jegyzőhöz került, amelyet kizárólag jogász végzettségű köztisztviselővel szabad ellátni, lehetőleg olyannal, aki hatósági ellenőrzések terén tapasztalattal rendelkezik és szakvizsgázottsága folytán peres ügyeket is rá lehet bízni. Ismerve Komló jelenlegi helyzetét, ahol egyre szélsőséesebb helyzetek állnak elő a társasházi jogviszonyok terén is³², megállapítható, hogy ez a feladat egy egész munkakört kíván, ***így szervezeti oldalról javasolom egy jogász végzettségű köztisztviselő soron kívüli felvételét a Komlói Közös Önkormányzati Hivatalhoz, aki minél jobban megfelel a fenti gyakorlati követelményeknek.***

3.10. Egyéb várható hatáskör

2013. év negyedik negyedévében fogadták el a temetkezésről szóló törvény módosítását, amellyel az *ingyenes szociális temetés* lehetőségét kívánták megteremteni 2014. január 1-jétől. A jelenleg működő, önkormányzatok által megfizetett köztemetéshez képest különbség, hogy a szociális temetés során majd aktívan működnek közre az eltemettetésre kötelezettek, míg az előbbi esetében nincsenek ilyen személyek, nem érhetőek utol vagy egyáltalán nem teljesítik e kötelezettségüket³³. A köztemetésnél utólag hagyatéki terhet vagy közigazgatási határozatban előírt fizetési kötelezettséget jelent az önkormányzat által kifizetett összeg, de méltányossági alapon utólag akár mérsékelhetőek vagy elengedhetőek ezen összegek³⁴.

A szociális temetés előkészítése (eltemettetésre kötelezettek soron kívüli értesítése és nyilatkozataik beszerzése, intézkedés a temetkezési szolgáltató, a hamvasztó és a büntetés-végrehajtási intézet felé) és annak lebonyolításának ellenőrzése volt leegyszerűsítve a jegyző feladata rendkívül rövid eljárási határidőkön belül. Az elfogadott törvénymódosítással kapcsolatban számos gyakorlati kérdés maradt megválaszolatlanul, így végül az önkormányzatok felkészületlenségére hivatkozva nem léptették hatályba a törvénymódosítást, amelyhez igazodva időközben módosításra került a vonatkozó önkormányzati rendeletünk. A törvénymódosítás kommunikációjából kiindulva számítani lehet arra, hogy 2015. január 1-

³² Folyamatban lévő büntetőeljárás közös képviselővel szemben, vagy hatalmas hátralékállomány.

³³ E feltételeket egyformán határozza meg a temetkezésről szóló- és a szociális törvény is.

³⁴ Erre lehetőséget biztosít a szociális törvény és a vonatkozó önkormányzati rendelet is.

jétől újra hatályba lép a fent említett központi szabályozás. A kapcsolódó jegyzői feladatokat az ügytípus jellegéből adódóan folyamatosan kell majd ellátni, így ***javasolom, hogy az esetlegesen hatályba lépő szabályozást követően a hagyatéki ügyintéző és a szociális iroda kijelölt köztisztviselője működjön együtt a szociális temetéssel kapcsolatos feladatok ellátásában.***

3.11. Hatékonyság javítását szolgáló további javaslatok

Elsődlegesen e témakörnél azt kell tisztázni, hogy egy ilyen szerteágazó rendszerben miben határozzuk meg a hatékonyság lényegét. Egyrészt abban, hogy a folyamatosan változó környezetben hogyan határozzuk meg az egyes munkaköröket, és azokat mely köztisztviselőkre bízuk, másrészt abban, hogy a határidőre történő hatósági feladatellátás (döntéshozatal, végrehajtás, ellenőrzés) feltételeit miként biztosítjuk, és a rendszert hogyan működtetjük, és ahol lehetséges, ott a párhuzamosan zajló eljárások együttes ügyintézési idejét csökkentjük. Elsődleges szempont az ügyfél érdekeinek előmozdítása.

Szintén módosult, de nem hatósági feladatellátást jelent közvetlenül a 2014-ben lezajló választások előkészületei. Az ide tartozó munkafolyamatok érintik a hatósági és adóiroda egyes dolgozóit, nevezetesen az anyakönyvvezetőt és a hagyatéki ügyintézőt, az utóbbi helyettesítése miatt pedig az üzletek-telepek engedélyezésével foglalkozó köztisztviselőt is. A választások előkészületei több átmeneti munkaszervezési intézkedést igényeltek, amelyekre azért tér ki jelen tanulmány, mert bizonyos részük átváltható a későbbi működésbe.

Kiindulópont, hogy a Komlói Közös Önkormányzati Hivatal kisvárosi (adó- és szociális ügyeken kívüli) hatósági feladatellátására jellemző, hogy egy-két ponton folyamatosan módosuló munkakörökkel lehet igazodni a változásokhoz, amely rendszeres visszacsatolást igényel. Három „teljes értékű” munkakör látszik jelenleg, a két építéshatósági ügyintéző és az anyakönyvvezető. A hagyatéki ügyintéző és az üzletek-telepek működését engedélyező köztisztviselő munkakörének összetétele viszont folyamatosan változott szükségszerűen³⁵. A *hagyatéki ügyintéző* jelenleg végzi a hagyatéki ügyek lezárását, önkormányzati lakáskiutalási döntések előkészítését, helyettesíti az anyakönyvvezetőt, és részt vesz a választások előkészítésében. Az *üzletek-telepek* működésével járó beadványok száma csökkenő tendenciát mutat, jelentős ügyiratszám a vonatkozó jogszabályok változásának eredménye (mozgóárusok

³⁵ Az említett két munkakör összevont jellegű, de a közigazgatásnak ezen a szintjén már megfelelő specifikációt jelentenek, hiszen kellő mennyiségű ügyszám jelentkezik ahhoz, hogy érdemben elsajátítsák az ügyintézők az ide tartozó feladatokat.

bejelentése, telepengedélyek módosítása). Az érintett *ügyintéző* ez év február végéig látta el a hivatal személyzeti feladatait is, így jelentős kapacitás szabadult fel esetében márciustól. Korábban meghatározott feladatát jelenti még a birtokvédelmi ügyek lefolytatása (2014-ben eddig egy ilyen eljárás volt), a zajterhelési ügyek intézése (jellemzően be nem jelentett szabadidős zajforrások ellenőrzése, és kapcsolódó kötelezés), a zenés-táncos rendezvények engedélyezése-ellenőrzése (idén még nem volt ilyen eljárás). A hagyatéki ügyintézőtől átmeneti időre szóló munkáltatói döntés eredményeképp átvette a hagyatéki ügyek előkészítését (idézés, jegyzőkönyvek felvétele, adatgyűjtések), a kapcsolódó adatszolgáltatásokat, az állattartási ügyek intézését és a termőföldekkel kapcsolatos hirdetmények kezelését arra való tekintettel, hogy a hagyatéki ügyintézőnek mindenkor rendelkezésre kell állnia a választási előkészületekben. A későbbiekre nézve e helyzetnek hozadéka lesz, hogy a hagyatéki ügyekben megoldottá válik a helyettesítés, továbbá arra is törekedni kell, hogy mindketten elsajátítsák a termőföldek hirdetményeinek eljárását. ***Az önkormányzati választásokat követő visszarendeződés után javasolom a jogász végzettséggel rendelkező – üzletek, telepek engedélyezését végző – ügyintéző önkormányzati rendeletalkotási, és egyéb összetettebb feladatokkal (pl.: képviselő-testületi-, bizottsági döntés előkészítése vagy végrehajtása; új munkafolyamat teljes körű beépítése a hivatal működésébe) való ellátását abból a célból, hogy a tapasztalatok ne csak az irodavezetőnél keletkezzenek.*** (E jelenségre utaltam már a szociális irodavezetőnél is.) A jogalkotási és jogszabály-szerkesztési követelmények elsajátításán túl, mindez egy-egy speciális jogterületbe történő betanulást is jelent. Önkormányzati feladatellátási szempontból is érdek, hogy időközönként egy-egy új köztisztviselő is tanuljon be olyan munkafolyamatokba, amelyekben az irodavezetőnek már közel 11 éves gyakorlata van.

Elemmezve a fent említett két ügyintéző munkakörének összetételét, megállapítható, hogy közéjük nem lehet már beilleszteni a társasházak törvényességi felügyeletének ellenőrzését. Így erről az oldalról is indokolt egy további jogász végzettségű köztisztviselő felvétele, aki rendelkezésre tud állni egyéb, akár a hatósági és adóirodán kívüli feladatok ellátásában is. Visszatérve a hagyatéki- és az üzletekkel-telepekkel kapcsolatos ügyekkel is foglalkozó ügyintézőkre, látható, hogy esetükben arra is hagyunk tartalékot, hogy a várhatóan újra megjelenő szociális temetéssel kapcsolatos- és az önkormányzati rendeletalkotással összefüggő feladatokra is lesz személyügyi megoldás. Mindezek státuszbeli és részben forrásbeli megoldására javasolom, hogy a harmadik fő közterület-felügyelői munkakör ne kerüljön betöltésre. **A megváltozott hatósági feladatellátás egyik következménye, hogy egy**

jogász végzettségű ügyintézőt lenne célszerű felvenni a hivatalba, akinek a fő feladatát a társasházak törvényességi ellenőrzése jelentené, de rendelkezésre tudna állni egyéb, a hivatal számára kiemelt feladatok ellátására is. Továbbá javasolom, hogy az EP választásokat követően a hagyatéki ügyintéző is tanuljon be a termőföldekkel kapcsolatos új hirdetmény-kezelési feladatokba, így e területen is biztosítottá válik a helyettesítés szabadságolások idejére.

Több ügyintézővel folytatott egyeztetés során felszínre került az a probléma, hogy az általános ügyfélfogadási időn kívül is megjelennek ügyfelek, akik felborítják a háttérmunka ellátásának rendjét. *Javasolom a Hivatal vezetésének, hogy tegyen kifejezett intézkedéseket (pl.: portaszolgálat által kontrollált beléptetés, kártyás rendszer működtetése ügyfélfogadási időn kívül) az ügyfélfogadási időn kívüli bejárás szabályozása érdekében. Ezen felül javasolom úgy kialakítani halotti anyakönyvi események kapcsán az ügyfélfogadási rendszert, hogy minden nap legyen rá mód, de a kedd, csütörtök és pénteki napokon időben legyen korlátozott a bejelentés időbeli lehetősége. Így a jogszabályi követelményeknek is eleget teszünk, egyben javítunk a háttérmunka hatékonyságán. E területen maradva (a párhuzamosan zajló ügyek terén) javasolom, hogy – amikor mód vagy ügyféli igény van rá³⁶ – a halotti anyakönyvezéshez szükséges bejelentéskor kerüljön már kijelölésre a hagyatéki leltározás időpontja.*

Az építéshatósági ügyintézőknek minden keddi és csütörtöki napokon 8 és 13 óra között biztosítani kell egy hivatali gépjármű használatát, hogy a helyszíni szemléket határidőben meg tudják tartani. Az építésügyi hatósági feladat bemutatásakor említettem, hogy nyugdíjba vonuló hatósági referens, egyben építéshatósági ügyintéző végzi a közterület-használati ügyek engedélyezését is. Az esetek többségében ez rutinfeladat, de a kiemelt helyi programok kapcsán rendkívül összetett munkát jelent. *Nyugdíjba vonulását követően javasolom, hogy a későbbi két építéshatósági ügyintéző között egyenlően kerüljenek elosztásra a közterület-használati ügyek, a kiemelt helyi eseményekkel összefüggő eljárásokat pedig közösen kell végezniük. Az idén előkészítésre és engedélyezésre kerülő kiemelt ügyek intézésébe be kell vonni a jelenleg itt dolgozó másik építésügyi ügyintézőt, továbbá javasolom, hogy ezen eljárások kapcsán együtt gyűjtsék ki a fontos elérhetőségeket, és írásban rögzítsék a részfeladatok felépítését, határidejét.*

³⁶ Nem minden esetben célszerű erőltetni a hagyatéki leltár időpontját, hiszen a gyászoló család ekkor még a temetést intézi, frissen nem azzal vannak elfoglalva, hogy felmérjék az elhunyt hátrahagyott vagyoni helyzetét.

A 3.5. alpontban utaltam azon esetkörökre, ahol jogszabály a képviselő-testület hatáskörébe utal bizonyos feladatokat, de azok ellátását a jegyző végzi. Hatósági feladatellátás szempontjából ide tartozik az ebösszeírás tartása, továbbá a közúti közlekedésről szóló 1988. I. törvény 46. §-ában meghatározott hatáskör a közút kezeléséről, ezen belül is a közút nem közlekedési célból történő igénybevételenek az engedélyezése. Komlón e körbe tartoznak például egyes rally-, kerékpáros- és futóversenyek. Itt helyi jogszabály-alkotási eszközökkel javasolt biztosítani, hogy a gyorsabb és egyben praktikusabb ügyintézés céljából a jegyző lássa el az ide tartozó feladatokat. Szem előtt tartva az új önkormányzati törvény 41. § (1)-(4) bekezdéseiben foglalt rendelkezéseit, amelyek szerint a jegyző a képviselő-testület egyik szerve, nincs akadálya annak, hogy átruházott hatáskörben a jegyzőhöz kerüljenek a fent említett feladatok. *Mindezeknek megfelelően javasolom, hogy a Képviselő-testület szervezeti és működési szabályzatának következő módosításakor vagy elfogadásakor az ebösszeírással és a közút nem közlekedési célból történő igénybevételenek engedélyezésével kapcsolatos képviselő-testületi hatáskörök kerüljenek átruházásra a jegyző részére. Szintén átruházásra javasolok minden olyan további önkormányzati feladatot, amely hatósági jellegű (határidőre kell döntést hozni, amelyet adott esetben végre kell hajtani, szankcióval kikényszeríteni vagy ellenőrizni) vagy az eddigi gyakorlat és célszerűségi szempontok alapján a jegyző hatáskörében érdemes ellátni.*

Kezdeményezem, hogy valamennyi komlói illetékességi területhez tartozó, vállalkozási célból használatba vett épületről kapjon egy példány határozatot az üzletek és telepek engedélyezésével foglalkozó ügyintéző, hogy a későbbi eljárásának szükségességét mielőbb tudja jelezni az ügyfélnek.

Az üzletek működésével, állattartási- és köztisztasági ügyekkel (valamint a később hatályba lépő közösségi együttéléssel össze nem egyeztethető magatartásokkal) kapcsolatos helyszíni ellenőrzésekre javasolom a közterület-felügyelők bevonását, hiszen a hatáskörükbe tartozó, egyben szankcionálható tényállások felmerülésével is számolni lehet ilyen esetekben, így soron kívül megindíthatóvá válnak egyéb eljárások is.

Az építésügyi ügyintézők felhasználói igényének felmérését követően javasolom részükre új asztali számítógépek beszerzését, amelyek gyorsasága folytán megnő a ténylegesen munkára fordítható idejük.

A hagyatéki leltározással kapcsolatos ügyekben közreműködő, helyettesítő munkatárs számolt be arról, hogy a hagyatékba tartozó, öröklésben érdekelt ügyfél által jegyzőkönyvbe diktált bankszámlákkal kapcsolatban indokolatlanul sok idő megy el a telefonon folytatott egyeztetésekre (pl: adott bank milyen közokiratot fogad el az elhunyt ügyfél banki jogviszonyainak lezárásához). ***A hatékonyabb munkaidő-kihasználás érdekében javasolom, hogy minden olyan esetben, amikor bankszámlát kell hagyatékban leltározni, készüljön egy általános tartalmú megkeresés az érintett bank felé, amelyben valamennyi lényeges kérdés után érdeklődik az eljáró hatóság. Így elkerülhető a telefonos egyeztetés, ráadásul dokumentált nyoma lesz annak, hogy az ügyfél érdekében a hatóság keresi meg a bankot először, és nem fordítva. Az erre kapott válasz ismeretében az örökös is tisztában lesz azzal, hogy a közjegyző előtt milyen irányba terelje az eljárást.***

4. Adóügyi hatáskör vizsgálata

Komló Város Önkormányzat szempontjából nem törvényi és hatásköri változások miatt kezelem kiemelt hatósági hatáskörként a helyi adóztatással járó feladatokat, hanem azért, mert az előző évi közel 800 millió forintos adóbevételt alapul véve az idei költségvetési mérleg bevételeinek 20 %-át biztosítja ez a hatósági feladatellátás. Az új államháztartási szabályok sokkal szigorúbb keretek között engedik az önkormányzatok számára a hitelfelvételt, így a saját bevétel megszerzésének rendszere felértékelődött. Mivel az adóbevétel hatósági eljárások ezreinek a lefolytatásában testesül meg, így azok feltételeit és hatékonyságát kiemelten érdemes vizsgálni.

4.1. Ügyelosztás

A munkakörök kialakításánál szempont volt, hogy egyik esetben se legyen egysíkú a feladatrendszer, ne csak az adóigazgatási eljárás, az adóvégrehajtás vagy az adókönyvelés irányába alakuljon ki a rutin. Ennek megfelelően a vonatkozó jegyzői utasításban foglaltak alapján az adók módjára történő behajtási feladatokból – az adóvégrehajtókon kívül – minden ügyintézőnek ki kell vennie a részét, és e mellett kell végeznie a munkakörét meghatározó feladatokat. Munkaköri leírásokban, teljesítmény követelményben is rögzített általános

feladatot jelent még az érintett adónemekben történő adóellenőrzések lefolytatása (bevallás utólagos ellenőrzése, egyszerűsített adóellenőrzés, adatgyűjtésre irányuló ellenőrzés) is. Az eddigieken túl a következők szerint kerültek differenciálásra az adóügyi munkakörök:

1. magánszemélyek kommunális adója, adó- és értékbizonyítványok,
2. építményadó, idegenforgalmi adó, fizetési kedvezmények,
3. gépjárműadó, telekadó,
4. helyi iparüzési adó, talajterhelési díj, adóigazolások,
5. adókönyvelés, (termőföldeken kívüli) hirdetmények
6. adóvégrehajtás, adó- és értékbizonyítványok,
7. adóvégrehajtás, felszámolási eljárások, adóellenőrzés.

A feladatok kiosztásakor további szempontok voltak a speciális végzettségek meglétei, a megszerzett gyakorlatok, és a helyettesítési lehetőségek. Munkakörváltásra abban az esetben került sor az utóbbi 11 év során, ha egy ügyintézőnek a nyugdíjba vonulása miatt vált szabaddá a munkaköre

Közelmúltbeli törvényi módosítások miatt egyre kevesebb ügyszámban kell foglalkozni a szabálysértési bírságok és a kapcsolódó eljárási költségek-, valamint a hulladékszállítási díjak behajtásával. Lényeges kapacitás felszabadulást eredményezett a Komlói Adóvégrehajtási és Adóellenőrzési Hatósági társulás megszüntetése. A másik oldalon pedig többletfeladatként jelentkeztek a mánfai helyi adóztatással járó feladatok teljes körű átvétele. (E két szempont hatékonysági szempontból történő mérlegelésére a későbbiekben még visszatérek.)

4.2. Humán erőforrás

A hét adóügyi ügyintéző közül ketten rendelkeznek főiskolai végzettséggel. Mindkettőjük közel 15 év szakmai tapasztalattal rendelkezik. A döntően iparüzési adóban dolgozó munkatárs adóügyi referensként koordinációs munkában segíti az irodavezető munkáját, a másik felsőfokú végzettségű munkatárs pedig a gépjármű- és telekadóztatásért felel.

A többi ügyintézői munkakörben középiskolai végzettségű munkatárs dolgozik. Jövő év nyarán várható az adókönyvelő nyugdíjba vonulása, aki összetett szakmai tapasztalatot igénylő feladatkörben dolgozik. Az adókönyvelési rendszer gyorsasága, hézagmentessége és

pontossága minden egyéb adóigazgatási feladatnak az alapja, amelynek számos előfeltétele van, így különösen: az önkormányzat számláját vezető pénzügyi és a postai elszámoló központ állományainak naprakész kezelése, könyvelési tétellel érintett ügyiratok begyűjtése és aktualizálása, adószámláról átutalásra kerülő összegek jogosságának ellenőrzése és az utalások lebonyolítása, költségvetésnek átadásra kerülő adatok előállítás, könyvelési naplók és zárási összesítők elkészítése, adónyilvántartó program frissítéseinek levezénylése, ügyféli bankszámlaszámok folyamatos felvitele, egyedi szűrések és leválogatások támogatása, csoportos beszédési megbízások kezelése, a tömegesen kiküldésre kerülő adóértesítők és határozatok előállításának koordinálása. **Érzékelhető, hogy stratégiaileg kiemelt munkakörrel van szó, amelynek érdemi elsajátításához szakirányú tapasztalatra van szükség.** *Így szervezeti oldalról egy olyan döntést kell meghoznia a vezetésnek a közeljövőben, amelynek során a következő szempontokat javasolt mérlegelnie: az új adókönyvelő rendelkezzen felhasználói tapasztalattal az adónyilvántartó programot illetően, gyakorlatilag rendelkezzen több helyi adónemben (kivetési iratkezelés, adószámlák összefüggései, könyvelési kódok, kapcsolódó ügyiratkezelés), az adóértesítők és csoportos határozatok előállítását is lássa át. Ebből levonható az a következtetés is, hogy a már meglévő köztisztviselők közül javasolt választani.*

4.3. Technikai feltételek

A hivatal teljes körű felújításának, akadálymentesítésének eredményeképp az önkormányzati adóhatóság által használt irodákra is igaz, hogy kialakításuk modern és ügyfélbarát körülményeket biztosít. Az informatikai rendszer belső hálózatán megfelelően fut az adónyilvántartást szolgáló ÖNKADÓ program, amely még DOS alapú. Ez utóbbi feltétel némi korlátot jelent az újabb gépek üzembeállításakor, hiszen az új operációs rendszerek egyre kevésbé tolerálják ezt a futtatási környezetet. Így jelenleg még több olyan gépen fut ez a program, amelyek már 4-6 évesek és régebbi Windows alatt működnek. E helyzeten javíthat a program nemrég kiadott módosítása, amellyel már windows 7 és 8 alatt is biztosított az ÖNKADÓ futása, így nincs akadálya újabb gépek üzembeállításának. **Így szükségeszerű, hogy a korábban jelzett, lassan működő gépek cseréje történjen meg a már leadott sorrendnek megfelelően.** Másik lényeges informatikai feltétel a nagyteljesítményű fénymásolók, nyomtatók működése. E feltételt tartós bérleti szerződéssel biztosítja a hivatal, ahol az adóhatósági célt szolgáló, egyben a hatósági és adóirodán működő gépekről megállapítható, hogy rendkívül leamortizáltak, a tervezett nyomtatásszámot elérték. Ezek a

gépek azért fontosak külön a helyi adóztatást illetően, hiszen az általuk előállított értesítésekből és csekkéből tájékozódnak az ügyfelek a fizetési kötelezettségeikről, így a tervezett adóbevétel jelentős része ez alapján érkezik. Látható, hogy a fizetési határidők előtt pontosan előállított értesítők, határozatok és csekkek kérdése elsődleges.

Így hatékonysági szempontból felhívom a hivatal vezetésének a figyelmét arra, hogy a bérbeadó felé kezdeményezze a fénymásológ cseréjét a következő szempontoknak megfelelően, mérlegelve az egész hatósági és adóirodára vonatkozó igényeket: az építésügyi eljárási követelményeknek A/3-as méretig tudjanak szkennelni, a DOS alapú ÖNKADÓ programmal kompatibilisek legyenek, rendelkezzenek a csekkekhez (3 db csekk íves formátumban) adagoló tálcákkal (tartalékkal is). A fénymásológ jelenlegi állapota alapján a 2014. augusztusi értesítők előállításának eredményessége kérdéses. A javasolt gépcserét követő próbaüzemi feladatokkal 2014. augusztus 15-ig végezni kell, amellyel összefüggésben az adókönyvelő szabadságolását is ütemezni kell.

4.4. Hatékonyság javítását szolgáló javaslatok adóügyi (kiemelt) hatáskörben

Egyéb hatósági feladatokhoz képest az adóügyeknél könnyebben lehet elemezni az adott feladatra fordított idő, és az abból elért eredmény összefüggését, hiszen az utóbbi forintokban kimutatható. Egy folyamat időbeli lerövidítésének az is hozadéka lehet, hogy a felszabaduló munkaidőben további adóbevételt érhet el a kollektíva, vagy annak egy ügyintézője.

A korábban leírtakból kiindulva a helyi adóztatási folyamatok három nagy csoportba sorolhatóak: 1./ *adózók teljes körű értesítése*, 2./ *kiemelt adóvégrehajtási feladatok ellátása (valamennyi hátralékos felé hatósági átutalási megbízás elektronikus kiállítása³⁷)* 3./ *egy adott ügyfél irányába megvalósuló eljárások lefolytatása.*

1./ Az adózók teljes körű értesítésének technikai feltételeit már említettem. E feladatrendszer hatékonyságának vizsgálatát is azzal kell kezdeni, hogy mennyi munkaidőt fordítunk rá. Komlón a helyi adók bevezetése óta, lassan húsz éve ahhoz szoktak az ügyfelek, hogy évente kétszer kapnak tájékoztatást az elmaradt, és az esedékessé váló adófizetési kötelezettségükről. Először februárban, amikor az éves gépjárműadókat határozatban ki kell vetni, továbbá augusztusban (inkább a vállalkozások miatt), hogy az első féléves változások átvezetését követően lássák, hogy miként alakulnak az egyes adószámláik egyenlegei. E

³⁷ Korábban inkasszóként nevesítette a vonatkozó rendelet.

rendszer bevált, előnye, hogy erre hivatkozva már egyedi fizetési felszólításokat nem küldünk, a fokozatosság elvét ezzel betartotta az önkormányzati adóhatóság. Hátránya, hogy évente összesen 20 munkanap esik ki általa valamennyi ügyintézőt érintően, továbbá az egész ügykezelői stábot is leköti ez idő alatt, ezen felül a Hivatal egyéb irodáiról is segítséget kell kérni ahhoz, hogy valamennyi határozat, értesítő és csekk a megfelelő borítékba kerüljön. Ezek közül komoly mennyiség térítvényes formátumban kerül ki, amely plusz postakönyvelőállítási munkát jelent. Több tízezres csekk- és papírmennyiséget kell folyamatosan és csoportosítva kezelni úgy, hogy azok a végén – manuális munka folytán – a megfelelő borítékba kerüljenek. **E körülmények hatékonyabbá tétele elkerülhetetlen.** A hatósági és adóirodán visszatérően jelentkeznek olyan értékesítők, akik egy nyomdai cég e feladatokra is használható rendszerét kívánják értékesíteni. Lényegük abban áll, hogy az értékesítési ajánlatban szerepel egy speciális nyomtató, csomagológép és egy szoftver bérlete, amelyek kezdő ára 6-10 millió forinttól indul, de folyamatos költségei is vannak. Jellemző volt eddig az összes ajánlatra, hogy a komlói adóhatósági igényekre nem tudtak maradéktalan választ adni³⁸, és a működtetésük folyamatos felügyeletet és beavatkozást kíván. Az adóhatóságra hárul annak a kockázata is, hogy egy esetleges új, már nem DOS alapú adónyilvántartó program esetében működni tud-e a rendszer. Ez a lehetőség megítélésem szerint nem járna annyi előnnyel, amelyért érdemes lenne megvenni, hiszen továbbra is az említett munkavállalói kör odafigyelését és közreműködését igényelné, ahol nem tervezhető az időbeli előny, ami a legfőbb célt jelentené. Ugyanakkor a feladat teljes körű kiszervezésének lehetőségét is érdemes lenne megfontolni, nevezetesen azt, hogy az adóértesítők és határozatok előállításához szükséges adatállomány átadásától kezdődő valamennyi munkafolyamat az adóhatóságon kívül, annak mindennapos munkájával párhuzamosan valósulna meg. ***Javasolom, hogy a Hivatal vezetése bízza meg az iroda vezetőjét azzal, hogy folytasson tárgyalásokat olyan vállalkozásokkal, akik – a titoktartás mellett – az átvett adatállományokból előállítják a beborítékolt, térítvénnel ellátott küldeményeket, elkészítik a kapcsolódó és a Magyar Posta Zrt. által elfogadott postakönyveket, és mindezt határidőre, egyben garanciát vállalva arra, hogy hibamentes a küldemények összetétele. E tekintetben kizárólag ajánlatokat kérhet az irodavezető, a munka kiszervezéséről nem hozhat önálló döntést.*** A megkapott ajánlatok alapján ki kell számolni, hogy mindez mennyi kiadást jelentene, de nem mindegy, hogy az adóhatóság milyen jellegű tevékenységéhez mérem ezt a „plusz költséget”, mert további hatékonyságjavító intézkedésekkel nem feltétlen

³⁸ Egy borítékba akár három különböző határozat, egy adóértesítő ív és adott esetben 9 db csekk is kerüljön.

a kiadások bővülését jelentené. Másképpen megfogalmazva, azt kell megtalálni a működésben, hogy a felszabaduló 20 munkanap alatt hogyan tudunk elérni még további adóbevételeket a mostanihoz képest. Erre már a fent nevesített, kiemelt adóvégrehajtási feladatokban kell keresni a választ. (Egyben látható, hogy miként épülnek egymásra a csoportosított feladatrendszerek.)

2./ Kiemelt adóvégrehajtási feladat alatt azt a valamennyi adóhátralékost érintő intézkedést értem, amikor elektronikusan előállításra kerül egy olyan adatállomány, amellyel hatósági átutalási megbízásokat (inkasszókat) bocsátunk ki a bankrendszeren keresztül. Mindez elég természetesnek hangzik, ugyanakkor rendkívül összetett előkészítőmunkát igényel. Elsődlegesen az adóvégrehajtóknak kell folyamatosan adatokat beszerezniük a naprakészség érdekében. Hátralékosonként elemezik, hogy melyik bankszámlaszám legyen erre a célra beállítva, amely az előző intézkedések visszacsatolásából következtethető. Ügyelni kell a párhuzamosan zajló eljárásokra³⁹, és a kibocsátást közvetlen megelőző könyvelési folyamatokra is. Több évbe került, mire egy megfelelő adatbázist hoztunk létre, amelyet folyamatosan aktualizálni kell. A jelenlegi működés szerint évente négyszer kell valamennyi ügyintézőnek olyan szintre jutnia a végrehajtási ügyeiben, hogy az említett kiemelt adóvégrehajtási cselekmény megvalósuljon. *Ennél a pontnál kell azt vizsgálni, hogy van-e még lehetőség további kiemelt intézkedés beépítésére. Amennyiben sikerül kiszervezni az 1./ pontban leírtakat, akkor február és augusztus hónapokban megvalósíthatónak tartom újabb kiemelt végrehajtási tevékenységek beépítését azzal, bizonyos összhátralék feletti adózókat érintsen. E hatékonyság javító intézkedésekkel csökken a lejárt esedékességű követeléseink összege, és olyan plusz saját bevételre tesz szert az önkormányzat, amelyből nem csak az 1./ pontban rögzített kiszervezés finanszírozható.* Kiindulva abból, hogy egy hatósági átutalás 35 napig terheli az ügyfél bankszámláját, és bevezetésre kerülne fenti javaslat, akkor a naptári év során 210 napig tudjuk terhelés alatt tartani a hátralékosok bankszámláit. *Ameddig a fent javasolt kiszervezés nem valósul meg, addig a nyári időszakban további egy kiemelt végrehajtási időszakot javasolok, amelynek előfeltétele a szabadságolások leegyeztetése.*

Megvizsgálva a mánfai helyi adóztatás működésbe illesztését, javasolom, hogy a kiemelt végrehajtási időszakban már a mánfai adatbázisból is kerüljenek kigyűjtésre azon hátralékosok, akikkel szemben hatósági átutalást lehet alkalmazni. 2014. májusától az említett körben is működjön e tevékenység.

³⁹ Pl: fizetési kedvezmény esetén nem lehet végrehajtani.

Javasolom továbbá, hogy a mánfai ügyek kapcsán a bírósági végrehajtóknak korábban adott megbízások kerüljenek teljes körűen visszavonásra, azért, hogy adott ügyfél „csak” az adóhatóság oldaláról legyen érintett behajtás terén, ráadásul gyorsabban és az aktuális hátralékhoz igazítottan történne ezen eljárásokban az ügyintézés. Utóbbi két javasolt intézkedéssel Mánfa Község önkormányzatának oldaláról javítunk a hatékonyságon.

Mivel a mánfai helyi adóztatás feladata is az új önkormányzati törvényben foglalt időszakokban, külön önkormányzati döntések függvényében tartozhat feladataink közé, így törekedni arra is, hogy a kapcsolódó ügyiratok bármikor leválaszthatóak legyenek. Ennek megfelelően javasolom, hogy az ügyiratkezelés a végrehajtási feladatok során külön „gyűjtős” formában történjen, így a kapcsolódó ügyiratok könnyen kiemelhetőek, és átadhatóak, ha ilyen tartalmú határozat születik.

3./ Az egy ügyfelet érintő adóigazgatási feladatok hatékonyságának javítása terén is abból indulok ki, hogy melyik feladatnál fordítunk a szükségesnél több időt a döntés előkészítésére. A munkakör elemzések eredményeképp egy olyan kötelezően ellátandó feladat „akadt fenn a rostán”, amelyből nem származik egy forint bevétele sem az önkormányzatnak, sőt, a hivatalt terheli általa plusz kiadás. Mindez nem más, mint az adó- és értékbizonyítványok kiállítása. Az ügyelosztás során már bemutattam, hogy ez a feladat a magánszemélyek kommunális adója ügyintézőhöz tartozik, ahol szintén kiemelt kérdés, hogy a munkaidejét adóbevétele-szerző, vagy azt késleltető munkával tölti⁴⁰. Jogszabályokban meghatározott esetben kell kiállítani ezt, az ingatlan becsült forgalmi értékére és jellemzőire vonatkozó közokiratot, amely további eljárások alapja, egyben ugyanennyi plusz felelősség is, hiszen más eljárásokban bizonyító erővel bír. Éves ügyszáma az ezerhez közelít. Kulcsfontosságú, hogy az ügyintéző legyen azzal tisztában, hogy adott ingatlant értékelte-e már, annak közvetlen környezetében milyen értékeket határozott meg korábban, vagy adott bírósági végrehajtó korábban kért-e már az ingatlanról adó- és értékbizonyítványt, ha igen, akkor mikor. Mindezek ügyiraton kívüli dokumentálása füzetben történik. ***E téren hatékonyabb lenne egy több szempontból visszakérdezhető elektronikus nyilvántartás, így javasolom, hogy a Hivatal vezetése hatalmazza fel az irodavezetőt arra, hogy az adó- és értékbizonyítványokhoz szükséges nyilvántartó programok beszerzéséről vagy egyedi szoftver megírásáról kérjen ajánlatokat, folytasson ez ügyben tárgyalásokat annak 2015.***

⁴⁰ Ez az összefüggés valamennyi adóügyintézőnél kimutatható, de az érintett munkatársnak van napi rálátása a helyi lakásforgalomra, a benyújtott szerződésekből és bevallásokból, valamint ügyféli konzultációkból adódóan, továbbá ő rendelkezik szakirányú végzettséggel.

január 1-jei bevezetése érdekében. Javasolom továbbá, hogy az érintett adóügyi ügyintéző egyeztesse helyszíni szemléit az építésügyi munkatársakkal, így a párhuzamosan zajló eljárások lefolytatása terén jelentkező előnyöket is ki lehet használni e feladat ellátásánál.

A humán erőforrás bemutatásakor már ismertettem, hogy az egyik felsőfokú végzettségű ügyintézőnél kapacitás szabadult fel, amelyet olyan feladattal indokolt kitölteni, amelyből plusz bevételek származhatnak. Figyelembe véve, hogy az adóvégrehajtás két fővel stabil, így az adóellenőrzések terén tanácsos lépni. Mivel mérlegképes könyvelői végzettséggel is rendelkezik az említett munkatárs, *így javasolom, hogy elsődlegesen a helyi iparüzési adóügyintézővel működjön együtt az adóellenőrzések terén, akivel alakítsanak ki adóellenőrzési időszakokat (munkatervet), amelyek terjedelmeihez igazodva határozzák meg a tervezett eljárásokat, és folytassák le azokat. Másodlagosan a gépjárműadó ügyintéző munkakörét a tekintetben is javasolom módosítani, hogy a többi helyi adónemben is álljon rendelkezésre adóellenőrként. Azt is megfontolásra bocsátom, hogy az adózás rendjéről szóló törvény alapján folytasson-e közös adóellenőrzéseket az önkormányzati adóhatóság az állami adóhatósággal, mivel a NAV sokkal több ellenőrzést végez objektív okokból, így számos gyakorlati ismerettel is bővíülhetnek adóellenőreink, amely szintén javítja a hatékonyságot.*

A gépjárműadó ügyintéző kapcsán visszautalnék még egy korábban felvetett megoldandó feladatra, nevezetesen az adókönyvelő munkakörének jövő évi betöltésére. A felsőfokú végzettséggel rendelkező, jelenleg döntően gépjármű- és telekadóztatással foglalkozó munkatárs személyében egy olyan munkatárs jöhet számításba, aki 15 éve dolgozik a helyi adóigazgatásban, és valamennyi folyamatra rálátása van. Adott esetben jelenleg is tudja helyettesíteni az adókönyvelőt. Elkötelezett a precíz munka iránt, végzettsége folytán jártas a könyvelésben. *Javasolom a Hivatal vezetésének, hogy 2015-ben az adókönyvelő státuszára a gépjárműadó ügyintéző kapjon munkaköri leírást azzal, hogy az adóellenőrzési feladata továbbra is megmarad. Az adókönyvelő nyugdíjba vonulását megelőzően pedig minél korábban javasolom egy új ügyintéző kinevezését kivetéses helyi adónemmel kapcsolatos munkakörbe.*

A hatósági és adóiroda összevont szervezeti egységként működik 2011. év január 1-je óta. A hatékonyabb működés érdekében egyrészt hatósági, másrészt adóigazgatási oldalról kerültek javaslatok megfogalmazásra, de van erre egy harmadik megközelítés is, nevezetesen a két működési terület egy adott ügyintézőnél történő összevonása. Eddig jellemzően a nyári

szabadságolások idején jelentkeztek nehézségek a helyettesítések megszervezése terén, amelynek az már említett két összetett hatósági munkakör volt az oka, ahol a hagyatéki ügyintéző már eleve az anyakönyvvezetőt helyettesítette. Megoldásként kínálkozik, ha az adóigazgatási ügyintézők munkaköreit és végzettségeit elemezve keressük a rendelkezésre álló személyi lehetőséget.

Kiemelt szempont, hogy az általános hatósági ügyekben a Ket.-et kell alkalmazni az adóigazgatási eljárási törvény helyett, amely összetettebb feladatot jelent a rutinszerűen alkalmazott adóügyi döntéshozatalhoz képest, így célszerű szakirányú végzettséggel rendelkező ügyintézőt választani. Mivel államigazgatási főiskolai oklevéllel az adóügyi referens rendelkezik kizárólag, akinek a munkaköre kb. 90 %-át jelenleg a helyi iparüzési adó teszi ki, így adott a lehetőség, hogy az ő irányába lépjünk a fent említett cél érdekében. Ettől függetlenül is szempont kell, hogy legyen annak az előmozdítása, hogy a megfelelő felsőfokú végzettségű ügyintéző ne ragadjon folyamatosan egy eljárásjogi részterület keretei között.

Fenti szempontokat mérlegelve javasolom, hogy az adóügyi referens (iparüzési adóügyintéző) munkaköre kerüljön kibővítésre a hagyatéki ügyintéző vagy az üzletek és telepek engedélyezésével foglalkozó ügyintéző feladatai közül átvett részmunkakörrel. Ennek a kereteit célszerű részletezni egy olyan egyeztetésen, ahol az érintetteken kívül a hivatal vezetése is részt vesz. Megoldásnak tűnik az is, ha egy adott feladatot párhuzamosan lát el az adóügyi referens és az érintett hatósági ügyintéző, így az utóbbi részben mentesül egy nagyságrendnyi teher alól, továbbá hatékonyabbá válik a helyettesítése.

5. Ügyfélszolgálati tevékenység bevezetésének vizsgálata

Az ÁROP I.A.2/A „Szolgáltató Hivatal Komlón” project 2011. februári lezárásában kiemelt szakmai javaslat volt a térben és szervezetileg is leválasztott ügyfélszolgálat létrehozása⁴¹. Mivel az ügyféli szempontokat kiemelten szolgálhatja egy ilyen folyamatosan működő egység, így érdemes megvizsgálni, hogy fennállnak-e a feltételei jelenleg. 2011-ben még a járásek kialakítása nem volt annyira előrehaladott, hogy azzal reálisan kelljen számolni, hogy az akkori polgármesteri hivatalok személyzetének – közös épület esetén – és területének egy része a járásekhoz kerül. Akkoriban még az okmányirodai, gyámhatósági és valamennyi szociális ügy is a jegyzőhöz tartozott, volt olyan létszám és feladat, amelyek miatt

⁴¹ Az előző szervezetfejlesztési project eredményeinek vizsgálata külön tanulmányba tartozik, itt kizárólag a hatósági tevékenység kiemelt érintettsége okán taglalom, hiszen hatékonysági szempont is lehet.

megfontolandó volt egy ügyfélszolgálat kialakítása. A már ismertetett okokból mára lecsökkent a közös önkormányzati hivatal létszáma és területe is. Az épület földszinti része teljes egészében a járáshoz tartozik, így már a korábban javasolt ingatlanrész sem áll rendelkezésre. A jegyzőnél maradt, többségükben változó hatáskörök ellátásának összefüggéseit már bemutattam. Lényege, hogy az éppen elegendő ügyintézői létszámmal, igencsak vegyes munkakörökkel tűzdelten működik jelenleg a hatósági feladatellátás, ahol hangsúlyos a háttérmunka zavartalanságának biztosítása.

Mindezeket mérlegelve kijelenthetem, hogy már nem állnak fenn azok a feltételek, amelyekből egy ügyfélszolgálat létrejöhet és működhet kizárólag egy kisvárosi hatósági feladatellátást szolgálva.

6. Vezetői összefoglaló

A szakértői tanulmány *a hatósági feladatellátás szempontjából* mutatja be és elemzi azon jogszabály-módosítások eredményeképp előállt változásokat, amelyek a mindennapos munkát érintik. A hivatalban megvalósult iroda összevonás miatt jellemzően a hatósági és adóirodát érinti az anyag, de kimerítően foglalkozik a szociális hatósági feladatellátással és a mánfai kirendeltség működésével is. A harmadik és negyedik fejezetben kerülnek ismertetésre az általános hatósági- és az adóigazgatási feladatokat érintő változások, valamint a kapcsolódó javaslatok kaptak helyet. Utóbbiak a hatósági munka hatékonyságának javítását célozzák főképp, de működtetési és szervezési szempontból is illeszkednek a témakörökhöz. Mivel a hivatal irányítása és vezetése előtt ismertek az aktualitások, így az alábbiakban az egyes hivatkozott alpontokban megfogalmazott javaslatokat tartalmazza az összefoglaló.

Építéshatóság

Javasolom mielőbb egy olyan építéshatósági ügyintéző felvételét, aki a kellő magasépítési végzettségek birtokában az elkövetkezendő 6-8 hónap alatt olyan színvonalon betanul a kialakított rendszerbe, hogy az idősebb ügyintéző nyugdíjazását követően ismét biztosított lesz a folyamatos működés. E munkakörnél a megfelelő végzettség mellett követelményt jelent még a széleskörű helyismeret (kiemelten Komló területére), és az a minőség, amellyel határozottan a helyes irányba lehet terelni az építetűt az egyeztetések során. Így rendkívül akut e személyzeti kérdés megoldása, mivel eddig nem sikerült az említett elvárásoknak megfelelő személyt találni.

Másodlagosan azt a kérdést is napirendre kell tűzni, hogy a közterület-használat engedélyezése, vagy legalább az összetettebb ügyek előkészítése más hatáskörben dolgozó ügyintézőhöz kerüljön-e? (E kérdéskör a hatékonyság elemzésnél is felmerül a későbbiekben.)

Szociális ügyek

Javasolom, hogy a szociális iroda vezető-helyettesi részmunkakörrel rendelkező ügyintézője kezdjen el konkrét, előre leegyeztetett munkafolyamatokat önállóan végigvinni azok közül (pl.: önkormányzati rendeletmódosítás, képviselő-testületi vagy bizottsági döntés előkészítése, szociális földprogram, szociális bolt), amelyeket eddig kizárólag az irodavezető látott el. Az iroda mindenkori stabil működésének biztosítása érdekében indokoltnak látom, hogy e feladatokért mindvégig két személy feleljen azzal, hogy a helyettes mindezt a napi rutinfeladatai mellett végzi.

Mánfai Kirendeltség működése

Elkerülhetetlen, hogy a Mánfai Kirendeltségen dolgozó önkormányzati (pénzügyi) ügyintéző betanuljon legalább a szociális hatósági ügyek intézésébe. Ennek megfelelően javasolom átdolgozni a munkaköri leírásokat, továbbá szabályozni úgy a kiadmányozás rendjét, hogy a komlói hivatal szociális irodavezetője által meghatározott hatósági döntések körében, továbbá az adó- és értékbizonyítványok, hagyatéki leltárak, hirdetmények záradékolása, nem hatósági döntés jellegű megkeresések és kísérőlevelek kapcsán a Kirendeltségen dolgozók kapjanak kiadmányozási jogot ⁴². A fel nem sorolt ügyek tekintetében hatósági irat csak a komlói hivatalban kerülhet kiadmányozásra. Kezdeményezem továbbá, hogy a Mánfai Kirendeltségen az egyik számítógépre telepítsék a Takarnet rendszert, amellyel összefüggésben egyeztessen a Kirendeltség a Földhivatallal a vonatkozó technikai és jogi előírások betartásáról. Javasolom, hogy a háttérmunka biztosítása érdekében péntekenként kizárólag csak a halotti anyakönyvezés ügyében legyen ügyfélfogadás a Mánfai Kirendeltségen.

Javasolom a hivatal vezetésének, hogy a Pénzügyi, Költségvetési és Vagyongazdálkodási Iroda vezetője gyakorolja e teljesítményértékelési munkáltatói jogkört az önkormányzati ügyintézővel kapcsolatban, hiszen az adó- és értékbizonyítványok

⁴² Anyakönyvvezetői ügyek tekintetében nem kell átadni a kiadmányozási jogot, azzal az anyakönyvvezető rendelkezik.

kiállításán, és az önkormányzati adóügyekben megjelenő (minimális számú) ügyfelek tájékoztatásán kívül nem lát el jelenleg hatósági feladatot az érintett köztisztviselő.

Meghallgatva az építéshatósági ügyintézők erről alkotott véleményét, javasolom, hogy a Mánfa, Magyarhertelend és Magyarszék községekhez tartozó építéshatósági iratok kerüljenek a Mánfai Kirendeltségre, ahol egy külön kialakított irattári helyiségben településenként kerüljenek tárolásra.

Cím- és lakcímnnyilvántartással kapcsolatos feladatok

Javasolom, hogy a jegyző által a járási hivataltól személyes átadás céljából átvett lakcímkártyák⁴³ ügyfélhez történő továbbítása érdekében a hatósági és adóiroda keresse meg az érintett társasházak közös képviselőit a személyes átadás elősegítése céljából, továbbá ennek lehetősége kerüljön hirdetményben közzétételre a társasházi hirdetőtáblán. Az így kialakított eljárásrendről készüljön jegyzői utasítás, amely tájékoztatás céljából kerüljön megküldésre a Kormányhivatal részére abból a célból, hogy az ügyfelek érdekeinek előmozdítása érdekében hogyan jár el a jegyző azon esetben, amelyről nem rendelkezik teljeskörűen a kormányrendelet. A jelen alponthan vizsgált, megváltozott hatásköri feladatellátást illetően nincs olyan akut tényező, amely rövidtávú vezetői beavatkozást igényel.

Állatvédelmi hatósági jogkör, gyepmesteri telep, ebösszeírási követelmények

Az állatvédelmi ügyek jellegére tekintettel javasolom először a Ket. hatósági ellenőrzésre vonatkozó rendelkezésinek alkalmazását (a tényállás teljes körű megállapításának érdekében), és ennek eredményének függvényében kell mérlegelni a döntésre (bírságolás, kötelezés, stb.) irányuló hatósági eljárás megindítását. Az e feladatkörrel érintett ügyintézővel pedig rendszeres konzultációra kell sort keríteni, legalább a jogszabályváltozások okán.

⁴³ A Komlói Járási Hivatal Okmányirodája a Komlón megváltoztatott utcanevekkel összefüggésben legyártotta az új lakcímkártyákat. Ezek kézbesítését postai és személyes úton is megkísérelték. Eredménytelen esetekben a jegyző részére kell átadni a lakcímkártyákat személyes átadás céljából, amely nem azonos kategória a kézbesítéssel, így azon kívüli eszközöket kell alkalmaznia a jegyzőnek annak az érdekében, hogy az állampolgár megkapja a lakcímkártyáját. Mivel az itt alkalmazható eszközökről hallgat a központi jogszabály, így a jegyzőnek kell a saját eszközével kitöltenie ezt az űrt.

Az új gyepmesteri telep működtetésének elején javaslom tisztázni a gyepmesterrel a jogszabályi kereteket, szem előtt tartva a helyi állatvédő szerveződések közreműködési igényét is. Az állatvédelmi törvény 48/A. § (3)-(4) bekezdéseinek alkalmazása szempontjából – eljárási és feladat ellátási oldalról – javaslom az itt szereplő esetekhez egyaránt használható ebnyilvántartó lap bevezetését, az állatvédőkkel szerződésben rögzíteni a közreműködésük kereteit, és hatósági oldalról egy általános érvényű utasításban gondoskodni az egységes joggyakorlatról, továbbá rögzíteni a bizonylatolási rendjét annak a folyamatnak, amikor az eb gazdája megtéríti a kiszállási és tartási költségeket. A tartási költségek normalizálása érdekében tegyen javaslatot a gyepmester a kutyák etetésének módjára. Félévente pedig legalább szóban számoljon be a gyepmester a működtetési tapasztalatairól a Városgondnokság és a Hivatal vezetőjének.

Az önbevallásos ebösszeírásra általános felhívást javaslom megtenni az ebtartók felé azzal, hogy a külterületeken teljeskörűen, míg belterületen véletlenszerűen fogják ellenőrizni a közterület-felügyelők és a gyepmester az ebösszeírási felhívásban foglalt- és az egyes állattartói kötelezettségek teljesítését. A mánfai illetékességi területen ez évben nem jelentkezik ez a feladat, mivel 2012-ben eleget tettek enne a háromévente elvégzendő feladatnak.

Termőföldek forgalmával járó új jegyzői feladatok

A termőföldekkel kapcsolatos adásvételi és haszonbérleti szerződéseket megszigorított rendben kell hirdetményben közzétenni. Több formai és tartalmi követelményt kell ellenőrizni és betartani, így javasolt e feladatkört jogász végzettségű ügyintézőre bízni, hiszen egy jogviszony érvényességében játszik szerepet. Ennek megfelel a jelenlegi megoldás, mert az üzletek és telepek engedélyezésével foglalkozó munkatárs látja el azt a feladatot. Mivel megnőtt a hirdetmények kifüggesztési határideje, így indokolt bővíteni a hivatal hirdetményi felületét zárható vitrinekkel.

Anyakönyvvezetés

2014. július 1-jétől lép működésbe az elektronikus anyakönyvi rendszer. Ennek a megkésett előkészületei jelenleg is zajlanak, az anyakönyvvezetői munkakörben foglalkoztatott ügyintéző vehetett részt egy központi előadáson. Humán szempontból biztosított a háttér, ennek erősítése céljából rendszeres vezetői egyeztetés indokolt az átállás idején.

Közösségi együttélés alapvető szabályainak megsértése, szankcionálása

Az új önkormányzati törvény biztosított korábban lehetőséget arra, hogy a közösségellenes magatartásokat és azok szankciót rendeletben határozhatják meg az önkormányzatok. A jogalkotásra vonatkozó törvényi felhatalmazást alaptörvénybe ütközőnek ítélte az Alkotmánybíróság, így nem lett tartós gyakorlati kifutása ennek a jogterületnek. Fenti címben foglalt néven újra teret enged ilyen típusú helyi szabályozásnak az új önkormányzati törvény, ahol újra aggályos a normaszöveg alkotmányossága, így szűk keretek között javasolt önkormányzati rendeletet alkotni. ***Először képviselő-testületi koncepcióhatározat szülessen, majd ennek megfelelő jogszabálytervezet, amelyet véleményezett a Rendőrkapitányság, a Polgárőrség, továbbá minden olyan szervezet és személy, aki a felhívás után állást kíván foglalni. Az egyes tényállások megállapításánál kiemelt szempont legyen, hogy azok életszerűek, és a gyakorlatban bizonyíthatóak legyenek. Kizárólag olyan élethelyzetekre reagáljon a helyi jogszabály, amelyek számonkérhetőek, és eljárásjogilag sem hordoznak kockázatokat.***

Társasházak törvényességi felügyelete

Teljesen új hatáskört jelent a jegyző részére, amely korábban fél évig funkcionált az Ügyészség feladatai között a 2010. év során. A társasházak alapidokumentumait, döntéseit, azok jogszabályoknak való megfelelését, továbbá a működés törvényességét és a saját határozatoknak való megfelelőségét ellenőrzi hivatalból a jegyző iratok bekérésével vagy helyszíni vizsgálattal. Törvényellenesség esetén határidőt tűz annak helyreállítása érdekében, amelynek eredménytelen leteltét követően keresetet nyújt be az illetékes járásbíróságnál a társasházzal vagy a közös képviselővel szemben. Mindezekre tekintettel javaslom, hogy jogász végzettségű köztisztviselővel kerüljön betöltésre ez a munkakör, aki lehetőség szerint bírósági eljárásokban szerzett gyakorlatokkal rendelkezik.

Szociális temetés

Egyéb, várhatóan ellátandó hatáskörként kell vele számolni. A hatályba lépő törvényi rendelkezések szerint a hivatalt érdemi előkészítő munka terheli, amelyet a hagyatéki ügyintéző és a szociális iroda kijelölt munkatársának feladatai közé javaslok beépíteni.

Egyéb hatékonyság javítását szolgáló javaslatok

Az önkormányzati választásokat követő visszarendeződés után javasolom a jogász végzettséggel rendelkező – üzletek, telepek engedélyezését végző – ügyintéző önkormányzati rendeletalkotási, és egyéb összetettebb feladatokkal (pl.: képviselő-testületi-, bizottsági döntés előkészítése vagy végrehajtása; új munkafolyamat teljes körű beépítése a hivatal működésébe) való ellátását abból a célból, hogy a tapasztalatok ne csak az irodavezetőnél keletkezzenek. (E jelenségre utaltam már a szociális irodavezetőnél is.)

A megváltozott hatósági feladatellátás egyik következménye, hogy egy jogász végzettségű ügyintézőt lenne célszerű felvenni a hivatalba, akinek a fő feladatát a társasházak törvényességi ellenőrzése jelentené, de rendelkezésre tudna állni egyéb, a hivatal számára kiemelt feladatok ellátására is. Továbbá javasolom, hogy az EP választásokat követően a hagyatéki ügyintéző is tanuljon be a termőföldekkel kapcsolatos új hirdetmény-kezelési feladatokba, így e területen is biztosítottá válik a helyettesítés szabadságolások idejére.

Javasolom a Hivatal vezetésének, hogy tegyen kifejezett intézkedéseket (pl.: portaszolgálat által kontrollált beléptetés, kártyás rendszer működtetése ügyfélfogadási időn kívül) az ügyfélfogadási időn kívüli bejárás szabályozása érdekében. Ezen felül javasolom úgy kialakítani halotti anyakönyvi események kapcsán az ügyfélfogadási rendszert, hogy minden nap legyen rá mód, de a kedd, csütörtök és pénteki napokon időben legyen korlátozott a bejelentés időbeli lehetősége. Így a jogszabályi követelményeknek is eleget teszünk, egyben javítunk a háttér munka hatékonyságán. E területen maradva (a párhuzamosan zajló ügyek terén) javasolom, hogy – amikor mód vagy ügyféli igény van rá⁴⁴ – a halotti anyakönyvezéshez szükséges bejelentéskor kerüljön már kijelölésre a hagyatéki leltározás időpontja.

Az érintett építéshatósági ügyintéző nyugdíjba vonulását követően javasolom, hogy a későbbi két építéshatósági ügyintéző között egyenlően kerüljenek elosztásra a közterület-használat engedélyezési ügyek, a kiemelt helyi eseményekkel összefüggő eljárásokat pedig közösen kell végezniük. Az idén előkészítésre és engedélyezésre kerülő kiemelt ügyek

⁴⁴ Nem minden esetben célszerű erőltetni a hagyatéki leltár időpontját, hiszen a gyászoló család ekkor még a temetést intézi, frissen nem azzal vannak elfoglalva, hogy felmérjék az elhunyt hátrahagyott vagyoni helyzetét.

intézésébe be kell vonni a jelenleg itt dolgozó másik építésügyi ügyintézőt, továbbá javasolom, hogy ezen eljárások kapcsán együtt gyűjtsék ki a fontos elérhetőségeket, és írásban rögzítsék a részfeladatok felépítését, határidejét.

Javasolom, hogy a Képviselő-testület szervezeti és működési szabályzatának következő módosításakor vagy elfogadásakor az ebösszeírással és a közút nem közlekedési célból történő igénybevételenek engedélyezésével kapcsolatos képviselő-testületi hatáskörök kerüljenek átruházásra a jegyző részére. Szintén átruházásra javasolok minden olyan további önkormányzati feladatot, amely hatósági jellegű (határidőre kell döntést hozni, amelyet adott esetben végre kell hajtani, szankcióval kikényszeríteni vagy ellenőrizni) vagy az eddigi gyakorlat és célszerűségi szempontok alapján a jegyző hatáskörében érdemes ellátni.

Kezdeményezem, hogy valamennyi komlói illetékességi területhez tartozó, vállalkozási célból használatba vett épületről kapjon egy példány határozatot az üzletek és telepek engedélyezésével foglalkozó ügyintéző, hogy a későbbi eljárásának szükségességét mielőbb tudja jelezni az ügyfélnek.

Az üzletek működésével, állattartási- és köztisztasági ügyekkel (valamint a később hatályba lépő közösségi együttéléssel össze nem egyeztethető magatartásokkal) kapcsolatos helyszíni ellenőrzésekre javasolom a közterület-felügyelők bevonását, hiszen a hatáskörükbe tartozó, egyben szankcionálható tényállások felmerülésével is számolni lehet ilyen esetekben, így soron kívül megindíthatóvá válnak egyéb eljárások is.

Az építéshatósági ügyintézők felhasználói igényének felmérését követően javasolom részükre új asztali számítógépek beszerzését, amelyek gyorsasága folytán megnő a ténylegesen munkára fordítható idejük.

A hagyatéki leltározással kapcsolatos ügyekben közreműködő, helyettesítő munkatárs számolt be arról, hogy a hagyatékbba tartozó, öröklésben érdekelt ügyfél által jegyzőkönyvbe diktált bankszámlákkal kapcsolatban indokolatlanul sok idő megy el a telefonon folytatott egyeztetésekre (pl: adott bank milyen közokiratot fogad el az elhunyt ügyfél banki jogviszonyainak lezárásához). *A hatékonyabb munkaidő-kihasználás érdekében javasolom,*

hogy minden olyan esetben, amikor bankszámlát kell hagyatékban leltározni, készüljön egy általános tartalmú megkeresés az érintett bank felé, amelyben valamennyi lényeges kérdés után érdeklődik az eljáró hatóság. Így elkerülhető a telefonos egyeztetés, ráadásul dokumentált nyoma lesz annak, hogy az ügyfél érdekében a hatóság keresi meg a bankot először, és nem fordítva. Az erre kapott válasz ismeretében az örökös is tisztában lesz azzal, hogy a közjegyző előtt milyen irányba terelje az eljárást.

Adóügyi hatáskör

Humán erőforrás oldaláról vizsgálva, az iroda működése szempontjából kiemelt vezetői döntést kell hozni a közeljövőben, mert 2015 nyarán nyugdíjba vonul az adókönyvelő. Feladatai rendkívül összetettek, és az egész adóigazgatás hatékonyságára kihatással vannak. Érzékelhető, hogy stratégiaileg kiemelt munkakörről van szó, amelynek érdemi elsajátításához szakirányú tapasztalatra van szükség. *Pótlásánál a következő szempontokat javasolt mérlegelnie: az új adókönyvelő rendelkezzen felhasználói tapasztalattal az adónyilvántartó programot illetően, gyakorlattal rendelkezzen több helyi adónemben (kivetési iratkezelés, adószámlák összefüggései, könyvelési kódok, kapcsolódó ügyiratkezelés), az adóértesítők és csoportos határozatok előállítását is lássa át. Ebből levonható az a következtetés is, hogy a már meglévő köztisztviselők közül javasolt választani. Végzettségei, gyakorlati ideje és tapasztalata alapján a jelenlegi gépjárműadó és telekadó ügyintézőt javasolom kinevezni az adókönyvelő utódjának.*

A technikai feltételek elvárható szintű biztosításának terén szükségszerű az informatikus felé már jelzett asztali számítógépek cseréje, továbbá a hatósági és adóirodán található, és a tervezett darabszám-teljesítményt elért fénymásolók cseréje. Utóbbiak esetében elvárás, hogy A/3-as méretig tudjanak szkennelni, továbbá az Önkadó programról vezérelve íves formátumban képesek legyenek csekket nyomtatni.

Adóügyi feladatkörben a legegyszerűbb meghatározni a hatékonyság mibenlétét. A lehető legtöbb időt töltsék az ügyintézők bevételt eredményező munkával. Azon belül pedig egységnyi idő alatt a legtöbb adóbevételt ériék el. Ebből a szempontból vizsgálva jelent komoly munkaidő kiesést (évente 20 munkanapot) az ügyfelek részére megküldendő adóértesítők előállítása. Ennek megfelelően javasolom, hogy a Hivatal vezetése bízza meg

az iroda vezetőjét azzal, hogy folytasson tárgyalásokat olyan vállalkozásokkal, akik – a titoktartás mellett – az átvett adatállományokból előállítják a beborítékolt, tértivevénnnyel ellátott küldeményeket, elkészítik a kapcsolódó és a Magyar Posta Zrt. által elfogadott postakönyveket, és mindezt határidőre, egyben garanciát vállalva arra, hogy hibamentes a küldemények összetétele. E tekintetben kizárólag ajánlatokat kérhet az irodavezető, a munka kiszervezéséről nem hozhat önálló döntést. Amennyiben sikerül kiszervezni az említett feladatot, akkor február és augusztus hónapokban megvalósíthatónak tartom újabb kiemelt végrehajtási tevékenységek (teljeskörű inkasszózás) beépítését azzal, bizonyos összhátralék feletti adózókat érintsen. E hatékonyság javító intézkedésekkel csökken a lejárt esedékességű követeléseink összege, és olyan plusz saját bevételre tesz szert az önkormányzat, amelyből nem csak a kiszervezés finanszírozható. Kiindulva abból, hogy egy hatósági átutalás 35 napig terheli az ügyfél bankszámláját, és bevezetésre kerülne fenti javaslat, akkor a naptári év során 210 napig tudjuk terhelés alatt tartani a hátralékosok bankszámláit. Ameddig a fent javasolt kiszervezés nem valósul meg, addig a nyári időszakban további egy kiemelt végrehajtási időszakot javasolok, amelynek előfeltétele a szabadságolások leegyeztetése.

Megvizsgálva a mánfai helyi adóztatás működésbe illesztését, javasolom, hogy a kiemelt végrehajtási időszakban már a mánfai adatbázisból is kerüljenek kigyűjtésre azon hátralékosok, akikkel szemben hatósági átutalást lehet alkalmazni. 2014. májusától az említett körben is működjön e tevékenység.

Javasolom továbbá, hogy a mánfai ügyek kapcsán a bírósági végrehajtóknak korábban adott megbízások kerüljenek teljes körűen visszavonásra, azért, hogy adott ügyfél „csak” az adóhatóság oldaláról legyen érintett behajtás terén, ráadásul gyorsabban és az aktuális hátralékhoz igazítottan történne ezen eljárásokban az ügyintézés. Utóbbi két javasolt intézkedéssel Mánfa Község önkormányzatának oldaláról javítunk a hatékonyságon.

Mivel a mánfai helyi adóztatás feladata is az új önkormányzati törvényben foglalt időszakokban, külön önkormányzati döntések függvényében tartozhat feladataink közé, így törekedni arra is, hogy a kapcsolódó ügyiratok bármikor leválaszthatóak legyenek. Ennek megfelelően javasolom, hogy az ügyiratkezelés a végrehajtási feladatok során külön „gyűjtős” formában történjen, így a kapcsolódó ügyiratok könnyen kiemelhetőek, és átadhatóak, ha ilyen tartalmú határozat születik.

Az adó- és értékbizonyítványok terén⁴⁵ hatékonyabb lenne egy több szempontból visszakérdezhető elektronikus nyilvántartás, így javasolom, hogy a Hivatal vezetése hatalmazza fel az irodavezetőt arra, hogy az adó- és értékbizonyítványokhoz szükséges nyilvántartó programok beszerzéséről vagy egyedi szoftver megírásáról kérjen ajánlatokat, folytasson ez ügyben tárgyalásokat annak 2015. január 1-jei bevezetése érdekében. Javasolom továbbá, hogy az érintett adóügyi ügyintéző egyeztesse helyszíni szemléit az építésügyi munkatársakkal, így a párhuzamosan zajló eljárások lefolytatása terén jelentkező előnyöket is ki lehet használni a feladat ellátásánál.

Végzettségei és gyakorlata alapján javasolom, hogy a gépjárműadó ügyintéző elsődlegesen a helyi iparüzési adóügyintézővel működjön együtt az adóellenőrzések terén, akivel alakítsanak ki adóellenőrzési időszakokat (munkatervet), amelyek terjedelmeihez igazodva határozzák meg a tervezett eljárásokat, és folytassák le azokat. Másodlagosan a gépjárműadó ügyintéző munkakörét a tekintetben is javasolom módosítani, hogy a többi helyi adónemben is álljon rendelkezésre adóellenőrként. Azt is megfontolásra bocsátom, hogy az adózás rendjéről szóló törvény alapján folytasson-e közös adóellenőrzéseket az önkormányzati adóhatóság az állami adóhatósággal, mivel a NAV sokkal több ellenőrzést végez objektív okokból, így számos gyakorlati ismerettel is bővíülhetnek adóellenőreink, amely szintén javítja a hatékonyságot.

Az összevont iroda teljesítményének hatékonyságát javítja az is, ha egy adott munkakörnél együttesen jelentkeznek adóügyi és általános hatósági feladatok. Államigazgatási főiskolai végzettségét figyelembe véve javasolom, hogy az adóügyi referens (iparüzési adóügyintéző) munkaköre kerüljön kibővítésre a hagyatéki ügyintéző vagy az üzletek és telepek engedélyezésével foglalkozó ügyintéző feladatai közül átvett részmunkakörrel. Ennek a kereteit célszerű részletezni egy olyan egyeztetésen, ahol az érintetteken kívül a hivatal vezetése is részt vesz. Megoldásnak tűnik az is, ha egy adott feladatot párhuzamosan lát el az adóügyi referens és az érintett hatósági ügyintéző, így az utóbbi részben mentesül egy nagyságrendnyi teher alól, továbbá hatékonyabbá válik a helyettesítése.

⁴⁵ Adóbevételt nem eredményező adóhatósági tevékenység, ahol az egyes ingatlanok forgalmi értékére vonatkozó közokiratok készülnek, amelyek kizárólag jogszabály által konkretizált eljárásokban használhatóak fel. Komlón évente közel 1000 db kerül kiállításra.

Ügyfélszolgálati tevékenység bevezetésének vizsgálata

Az ÁROP I.-ben leadott szakértői tanulmány egyik fő javaslata volt, egy területileg és szervezetileg is leválasztott ügyfélszolgálat létrehozása. A járási hivatalok indulását követően már nem rendelkezik a jegyző annyi széles ügyfélkört érintő hatáskörrel (pl.: okmányiroda), ráadásul Komlón épületrészeket is használatba vett a Kormányhivatal területi szerve, így nem javasolom, sőt, szinte megvalósíthatatlannak tartom egy külön ügyfélszolgálati iroda létrehozását a közös önkormányzati hivatalon belül.